

Nota Reserves en Voorzieningen

Provincie Utrecht

Augustus 2009
Afdeling financiën

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Nota Reserves en voorzieningen Provincie Utrecht.....	3
Samenvatting.....	3
Inleiding.....	4
Algemene spelregels.....	5
1. Begrippen en onderscheid tussen reserves en voorzieningen	5
2. Instellen, opheffen en muteren.....	9
3. Toerekenen van rente aan reserves en voorzieningen	10
Bijzondere onderwerpen	11
4. Vrij besteedbaar deel eigen vermogen en Algemene Reserves	11
5. De effecten van Stofkam I en II op het Eigen vermogen.....	12
6. Investerings in kapitaalgoederen en reserves en voorzieningen	13
7. Reserve Dekking financiële risico's grondbeleid	15
8. Slotaanbevelingen	17
Bijlage 1: Relevante artikelen uit het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten	18
Bijlage 2: Overzicht wijzigingen BBV en stellige uitspraken en aanbevelingen van de commissie BBV met betrekking tot reserves en voorzieningen	19
Bijlage 3: Sjablonen per reserve/voorziening	21
Bijlage 4: Overzicht huidige reserves en voorzieningen.....	23
Bijlage 5: Notitie Basis voor beheerplannen onderhoud kapitaalgoederen	69

Nota Reserves en voorzieningen Provincie Utrecht

Samenvatting

In deze tijd van financiële crisis en krapte bij het Rijk wordt de ruime vermogenspositie bij de provincies vaak met argusogen bekeken. Reserves en voorzieningen zijn er echter niet voor niets, ze hebben een aantal specifieke functies. Zo zijn ze van belang voor het weerstandsvermogen van de provincie, het opvangen van verwachte (voorzieningen) en onverwachte (reserve Weerstandsvermogen) tegenvallers of risico's. Daarnaast worden bestedings- of bestemmingsreserves en voorzieningen ingesteld voor een bepaald doel.

De omvang van reserves en voorzieningen op zich zegt niet zo veel. De omvang moet bekeken worden in het licht van de doelen die met reserves en voorzieningen worden nagestreefd. De bedragen dienen voldoende te zijn voor het behalen van de beoogde doelen, maar ook niet meer dan noodzakelijk. De inwoners van de provincie Utrecht mogen immers verwachten dat er efficiënt met publieke middelen wordt omgegaan. Bij het instellen van een reserve moet goed worden afgewogen of het instellen wel noodzakelijk is.

Deze nota legt de spelregels vast inzake reserves en voorzieningen binnen de Provincie. Deze spelregels zorgen ervoor dat er verantwoord met reserves en voorzieningen wordt omgegaan. Hierdoor worden transparantie, integrale afweging en het afleggen van verantwoording bevorderd. Bij het opstellen van de nota is tevens gebruik gemaakt van de aanbevelingen van de Rekenkamer Oost-Nederland uit het rapport: "Bestemmen voor de toekomst".

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige Nota Reserves en voorzieningen:

- Bij instelling en evaluatie van een reserve of voorziening wordt gebruik gemaakt van een standaardmodel ten einde nut en noodzaak in relatie tot de gewenste omvang zichtbaar te maken en te behouden.
De complete sjablonen van alle reeds bestaande reserves en voorzieningen zijn toegevoegd als bijlage 4. Deze zullen vervolgens ten minste bij elke herziening van de nota reserves en voorzieningen aangeboden worden. Deze herziening dient conform het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Verordening Interne Zaken (artikel 4.11) tenminste eenmaal in de vier jaar aan PS te worden aangeboden;
- Het weerstandsvermogen is afgezonderd in een apart daartoe ingestelde reserve. De hoogte van de reserve Weerstandsvermogen zal in ieder geval bij de vaststelling van de begroting, najaarsrapportage en jaarrekening worden herzien en indien nodig worden aangepast. Hierbij wordt een bandbreedte gehanteerd van € 5 mln. Tussentijds wordt de hoogte van de reserve Weerstandsvermogen alleen neerwaarts bijgesteld indien de noodzaak hiertoe zich voordoet;
- De Algemene reserve (saldireserve) wordt in deze coalitieperiode (tot 2011) ingezet voor de door PS uitgesproken intentie om aan het einde van de coalitieperiode € 100 mln. vrije ruimte over te hebben ten behoeve van de volgende coalitieperiode. Bij de aanvang van een nieuwe coalitieperiode zal heroverwogen moeten worden hoe om te gaan met de Algemene reserve. In dit verband gelden de volgende financiële spelregels:
  - De na vaststelling van de jaarrekening 2008 bestaande vrije ruimte in de reserves wordt aangehouden voor de nieuwe bestuursperiode vanaf 2011. Rekeningoverschotten 2009 en 2010 worden toegevoegd aan de Algemene reserve;
  - niet bestede budgetten van het Uitvoeringsprogramma worden in 2011 toegevoegd aan de Algemene reserve

Voor een compleet overzicht van alle voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de vorige nota Reserves en voorzieningen zie 8. Slotaanbevelingen.

Inleiding

In deze tijd van financiële crisis en krapte bij het Rijk wordt de ruime vermogenspositie bij de provincies vaak met argusogen bekeken. Ook de provincie Utrecht heeft een aanzienlijk vermogen (>60% van het balanstotaal, zie jaarrekening 2008). Reserves en voorzieningen zijn er echter niet voor niets, ze hebben een aantal specifieke functies. Zo zijn ze van belang voor het weerstandsvermogen van de provincie, het opvangen van verwachte (voorzieningen) en onverwachte (reserve Weerstandsvermogen) tegenvallers of risico's. Daarnaast worden bestedings- of bestemmingsreserves en voorzieningen ingesteld voor een bepaald doel.

De omvang van reserves en voorzieningen op zich zegt niet zo veel. De omvang moet bekeken worden in het licht van de doelen die met reserves en voorzieningen worden nagestreefd. De bedragen dienen voldoende te zijn voor het behalen van de beoogde doelen, maar ook niet meer dan noodzakelijk. De inwoners van de provincie Utrecht mogen immers verwachten dat er efficiënt met publieke middelen wordt omgegaan. Bij het instellen van een reserve moet goed worden afgewogen of het instellen wel noodzakelijk is. Het gevaar bestaat dat middelen in reserves en voorzieningen buiten het zicht blijven van Provinciale Staten, aangezien alleen over beoogde mutaties in reserves en toevoegingen aan voorzieningen wordt besloten bij de begroting. Het apart zetten van gelden maakt de financiële huishouding minder transparant, bemoeilijkt de integrale afweging en het afleggen van verantwoording.

Op 27 juni 2005 heeft u de vorige Nota Reserves en Voorzieningen vastgesteld. In hoofdstuk 4 (artikel 4.11) van de verordening Interne zaken is de bepaling opgenomen dat het college tenminste eenmaal in de vier jaar aan Provinciale Staten een nota over reserves en voorzieningen uitbrengt. Met deze nota willen wij voldoen aan deze verplichting, mede gezien de ontwikkelingen in het afgelopen jaar (de operaties Stofkam I en II, de herijking van de reserves en voorzieningen teneinde de extra gevraagde middelen voor het uitvoeringsprogramma van de huidige coalitie te financieren) en in het licht van de financiële crisis. Daarnaast is bij de hernieuwde coalitieonderhandelingen in 2008 de intentie uitgesproken om aan het einde van de coalitieperiode € 100 mln. vrije ruimte over te hebben ten behoeve van de volgende coalitieperiode. In de Nota Financiële ontwikkelingen en financieel beleid zijn een aantal afspraken gemaakt om tot de gewenste omvang te komen. Deze zijn in de voorliggende Nota Reserves en Voorzieningen verwerkt.

Met ingang van het jaar 2004 geldt het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten als vervanger van de comptabiliteitsvoorschriften 1995. In deze voorschriften waren een aantal ingrijpende wijzigingen op het gebied van de reserves en voorzieningen voorgeschreven die reeds in de vorige nota reserves en voorzieningen waren verwerkt. De voorschriften zijn echter geen statisch gegeven, maar onderhevig aan telkens veranderende inzichten. Voor zover dit betrekking heeft op reserves en voorzieningen, heeft dit zijn weerslag gekregen in de voor u liggende nota.

Het doel van deze nota is vaststellen van beleid gericht op het maken van weloverwogen keuzen bij reserves en voorzieningen waardoor transparantie en het maken van integrale afwegingen wordt bevorderd.

In deze notitie komen achtereenvolgens aan de orde:

1. Begrippen en onderscheid tussen reserves en voorzieningen;
2. Instellen, opheffen en muteren;
3. Toerekenen van rente aan reserves en voorzieningen;
4. Vrij besteedbaar deel eigen vermogen en Algemene Reserve;
5. De effecten van Stofkam I en II op het Eigen vermogen;
6. Investerings in kapitaalgoederen en reserves of voorzieningen;
7. Reserve Dekking financiële risico's grondbeleid
8. Slotaanbevelingen.

Tot slot volgen enkele bijlagen.

Algemene spelregels

1. Begrippen en onderscheid tussen reserves en voorzieningen

Provinciale Staten hebben de eindverantwoordelijkheid inzake de financiële huishouding van de provincie. Zij dienen ervoor te zorgen dat zij duurzaam in evenwicht is. Hiertoe is een volledig, juist en tijdig inzicht in de financiële positie noodzakelijk. Dit betekent niet alleen het doorrekenen van bestaand en nieuw beleid, met in acht name van de risico's die worden gelopen bij de beleidsuitoefening en in de bedrijfsvoering, maar ook inzicht in de ontwikkeling van het provinciale vermogen op korte en langere termijn. Onder het provinciale vermogen vallen ook de reserves (eigen vermogen) en voorzieningen (vreemd vermogen). De basis voor de omgang met reserves en voorzieningen staat beschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Het BBV vervangt vanaf begrotingsjaar 2004 het Besluit Comptabiliteitsvoorschriften 1995 (CV95). De bepalingen over de reserves en voorzieningen zijn vastgelegd in de artikelen 42 tot en met 45. Deze artikelen treft u aan als bijlage.

In de BBV voorschriften is het onderscheid gelegd bij de mogelijkheid dat Provinciale Staten de bestemming kan wijzigen.

Er is sprake van een **reserve** als de bestemming veranderd kan worden.

Er is sprake van een **voorziening** als de bestemming vast ligt.

Hieronder een overzicht van de stand van het eigen vermogen en van de voorzieningen in de jaren 2005 tot en met 2008 (bedragen x € 1.000):

Passiva	31 december	2005	2006	2007	2008
		€.000	€.000	€.000	€.000
EIGEN VERMOGEN		601.902	591.096	668.530	550.287
Algemene reserve		85.136	57.842	60.925	44.641
Bestemmingsreserves		505.503	514.122	582.396	497.142
Bestemmingsreserves ivm egalisatie		31.422	30.782	30.488	25.747
Overige bestemmingsreserves		474.081	483.340	551.908	471.395
Saldo programmarekening		11.263	19.132	25.209	8.505
VOORZIENINGEN		52.708	60.161	24.294	33.446

1.1 Reserves

In het BBV worden reserves onderscheiden naar:

1. reserves in algemene zin, niet zijnde een bestemmingsreserve;
2. bestemmingsreserves. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan Provinciale Staten een bepaalde bestemming heeft gegeven. Deze bestemming kan door PS nog gewijzigd worden. Het BBV staat geen negatieve bestemmingsreserves toe. Negatieve bestemmingsreserves passen per definitie niet bij de aard en de beoogde betekenis van reserves en vertroebelem het inzicht in de financiële positie.

Bij reserves en voorzieningen is het onderscheid tussen resultaatbepaling (winst of verlies) en resultaatbestemming van belang: toevoegingen aan voorzieningen maken onderdeel uit van de resultaatbepaling, stortingen en onttrekkingen bij reserves zijn onderdeel van de resultaatbestemming.

Mutaties in reserves zijn geen baten en lasten en mogen op grond van het BBV niet in de exploitatie worden opgenomen. Dit betekent dat bij de begroting eerst alle baten en lasten van de programma's worden geraamd, vervolgens het Resultaat voor mutaties reserves wordt bepaald en daarna de stortingen en onttrekkingen bij de reserves afzonderlijk zichtbaar worden gemaakt (resultaatbestemming). Bij de jaarrekening vindt een vergelijkbare procedure plaats. Eerst wordt het resultaat voor mutaties reserves gepresenteerd en daarna worden de stortingen en onttrekkingen bij de reserves weer afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

Het uitgangspunt van het beleid ten aanzien van reserves is dat het moet passen binnen het algemeen financieel beleid en transparantie en een integrale beleidsafweging bevordert. Daartoe was reeds in de vorige nota reserves en voorzieningen bepaald dat er gestreefd dient te worden naar een situatie waarin alle structurele en incidentele lasten en baten die voortvloeien uit het gerealiseerde of te realiseren beleid en het gevoerde of te voeren beheer in beginsel zijn begrepen in de (meerjaren-)exploitatie (all inclusive beginsel). Dat betekent dat bestemmingsreserves alleen voor bijzondere doeleinden worden aangehouden:

1. Voor middelen die, wanneer zij in hetzelfde jaar niet volledig verbruikt worden, gereserveerd dienen te blijven voor het doel waarvoor zij beschikbaar zijn besteld.
2. In situaties waarbij het verloop van de jaarlijkse lasten zodanige schommelingen vertoont, dat deze lasten anders niet of nauwelijks op evenwichtige wijze over de begrotingsjaren gespreid kunnen worden (egalisatiefunctie)
3. Voor middelen, die gelet op hun herkomst geen deel uit maken van de reguliere geldstromen en waarvan de jaarlijkse in- en uitstroom niet aan elkaar gelijk hoeft te zijn.

Bovenstaande houdt in dat we ernaar streven om het aantal bestemmingsreserves tot een minimum te beperken en dan nog slechts bij voorkeur in te stellen voor tijdelijke en bijzondere doeleinden. Bestemmingsreserves zijn voor een groot gedeelte eindig: zodra de doelstelling is bereikt moet de reserve worden opgeheven.

Vanuit deze overwegingen en de sturing op hoofdlijnen is het aan te raden om bij instelling van reserves weloverwogen te werk te gaan en tevens instelling aan een minimum en indien mogelijk aan een einddatum te verbinden. Wij denken hierbij dat het instellen van een reserve in principe pas zinvol is bij een minimum bedrag van € 1 mln. Bij instelling van reserves voor bedragen kleiner dan € 1 mln. zal een extra onderbouwing gegeven dienen te worden waarin de noodzaak expliciet dient te worden aangetoond. Ter ondersteuning van de overwegingen en eventuele extra onderbouwingen, stellen wij tevens voor gebruik te maken van een standaardmodel. Het standaardmodel is als bijlage (bijlage 3.1) bijgevoegd.

Met een goede onderbouwing van de benodigde hoogte van reserves (en voorzieningen) kan de doelmatigheid (reserveren we niet meer dan nodig?) en de doeltreffendheid (reserveren wij voldoende om de gestelde doelen te kunnen behalen binnen de daarvoor gestelde periode?) van het beleid worden gewaarborgd. Om de onderbouwing bij te stellen en het inzicht te bewaken stellen wij voor jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening de bestemmingsreserves te evalueren en hierbij gebruik te maken van een standaardmodel. Deze is eveneens als bijlage (bijlage 3.2) bijgevoegd.

Op de volgende pagina vindt u een overzicht van alle reserves volgens de laatst vastgestelde jaarrekening 2008. In bijlage 4 is een overzicht van alle huidige reserves en voorzieningen toegevoegd in het format van het nieuwe standaardmodel.

Algemene reserve **€.000**

Saldireserve	40.438
Bedrijfsvoeringreserve	4202
Totaal Algemene reserve	<u><u>44.641</u></u>

Bestemmingsreserve ten behoeve van egalisatie

Rente en afschrijvingen	24.988
Gevolgen BTW-compensatie	-
Exploitatieverschillen grondwaterbeheer	759
	<u><u>25.747</u></u>

Overige bestemmingsreserves

1 Dekking provinciaal structuurfonds	208.276
2 Coalitieakkoord	117.469
3 Stimuleringsfonds	25.481
4 Projecten	7.782
5 Provinciaal structuurfonds	12.240
6 Nog te verrichten activiteiten	2.578
7 Risicoreserve	3.438
8 Cofinancieringsfonds	3.709
9 Digidiv	4.138
10 ICT	1.783
11 Westelijke Corridor	5.000
12 Stedelijke vernieuwing	1.879
13 Stads- en dorpsvernieuwing	593
14 Collectieve particuliere opdrachtgevers	606
15 Aankopen natuur	6.614
16 Ecoducten	2.520
17 Knelpunten Landelijk gebied	1.356
18 Uitvoeringspr. W oonschepenbeleid	403
19 ILG	26.100
20 Reconstructiewet	2.180
21 Risico voorfinanciering REG	-
22 Grote wegenwerken	22.696
23 Concessieverlening EEV	1.760
24 Stimulering openbaar vervoer	337
25 Economische ontwikkeling	4.909
26 Recreatieve fietsverbindingen	-
27 Toeristische ontwikkeling	1.052
28 Capaciteitsreductie verzorg.huizen	-
29 Jeugdhulpverlening	-
30 Monumenten	2.643
31 Bibliotheekvernieuwing	1.271
32 Restauratie kasteel Amerongen	1.483
33 Aankoop Fort Buursteeg	1.100
Verwerking 'Oud voor nieuw' (Stofkam 1)	-
Totaal	<u><u>471.395</u></u>

1.2 Voorzieningen

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
  - a) verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
  - b) op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
  - c) kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (art. 44 sub 2), met uitzondering van voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren die van de Europese en Nederlandse overheidslichamen zijn ontvangen (art. 49b).
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Nog niet bestede middelen die van derden zijn verkregen voor een specifiek doel, vormen vanaf 2008 dus een voorziening *met uitzondering van de voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van Europese en Nederlandse overheidslichamen (artikel 44, lid 2)*. Deze laatste worden afzonderlijk onder de overlopende passiva opgenomen.

Bij voorzieningen is het van belang dat het niveau naar beste schatting dekkend is voor de achterliggende risico's en verplichtingen. Op grond van het BBV is het vereist dat de hoogte van de voorziening een directe relatie heeft met het risico en/of met de toekomstige verplichting. Het is daarom niet toegestaan om rente bij te schrijven op voorzieningen. Toevoegingen aan voorzieningen moeten uitsluitend gebaseerd zijn op een tijdige opbouw van de noodzakelijke omvang.

We vinden het daarom van belang om regelmatig te beoordelen of het niveau van de voorziening op termijn de gewenste dekking zal bieden. Jaarlijks zullen wij u bij het aanbieden van de jaarrekening hierover informeren. Om een goede en eenduidige evaluatie te bereiken stellen wij voor hiervoor ook een standaardmodel te gebruiken. Deze is eveneens in bijlage 3.2 bijgevoegd.

Hierna volgt een overzicht van alle voorzieningen volgens de laatst vastgestelde jaarrekening 2008:

Voorzieningen	
Omschrijving	Balans 31-12-08
	€.000
1 Pensioenen gedeputeerden	6.288
2 Groot onderhoud Provinciehuis/ Paushuizen	5.478
3 Omzetbelasting	1.800
4 Claim ontsluiting Vathorst	4.500
5 Voorziening stads- en dorpsvernieuwing	-
6 Hogere kosten Ecoduct N237	5.300
7 Reallocatie woonschepen	204
8 Onderhoud vaarwegen	1.632
9 Nazorg stortplaatsen	1.922
10 Nazorg stortplaats Maarsbergen	555
11 Friciekosten Huis ter Heide	446
12 Beheer en onderhoud wegen	5.051
13 Gladheidbestrijding overige goederen en diensten	267
14 Gladheidbestrijding materieel	3
Totaal	33.446

2. Instellen, opheffen en muteren

Reserves:

Het instellen en opheffen van, het toevoegen en onttrekken aan een reserve is een bevoegdheid van Provinciale Staten. In de praktijk gebeurt dit bij de vaststelling van de begroting en jaarrekening. Indien er sprake is van een nieuwe behoefte aan een reserve of, andersom, de behoefte is verdwenen, of het doel inmiddels gerealiseerd is, dan kan Provinciale Staten hierover ook tussentijds besluiten.

Tot en met 2007 werden er binnen de provincie Utrecht twee methoden gehanteerd voor het omgaan met de stortingen en onttrekkingen uit de reserves. Bij de eerste methode werd het volledig begrote bedrag onttrokken uit de reserves en werden eventueel niet bestede middelen aan het eind van het jaar teruggestort in de reserve. Bij de tweede methode werd alleen een onttrekking gedaan ter hoogte van de werkelijke uitgaven. Beide methodes leiden niet tot andere financiële resultaten. Eén systematiek aanhouden schept echter duidelijkheid en helpt fouten voorkomen. De tweede methode verdiende de voorkeur vanwege efficiency voordelen. Ook adviseerde accountant Deloitte toentertijd een consequente gedragslijn. Deze werd overgenomen door GS. Met ingang van 2008 is de systematiek bij het muteren van reserves als volgt¹:

Onttrekkingen uit reserves worden geboekt ter hoogte van *de werkelijke uitgave*.

Voorzelingen:

Het instellen en opheffen van een voorziening is geen vrije keuze. In het BBV is expliciet voorgeschreven waarvoor voorzieningen moeten worden gevormd (zie paragraaf 1.2). De toevoegingen aan voorzieningen worden via de begroting op programmaniveau geautoriseerd door Provinciale Staten.

Met betrekking tot de aanwending van een voorziening is in het BBV voorgeschreven dat geschiedt rechtstreeks ten laste van de voorzieningen zelf (via de balans), dus niet via het programma. De bevoegdheid tot het doen van uitgaven ten laste van een voorziening ligt bij Gedeputeerde Staten.

Indien extra middelen gewenst zijn om het niveau van de voorziening op peil te houden of indien bedragen kunnen vrijvallen, dan dient dit te geschieden door middel van een dotatie, dan wel door een bedrag te laten vrijvallen in de begroting en/of rekening voor resultaatbepaling. PS besluiten hierover door vaststelling van de begroting en rekening.

---

¹ Hierop bestaat één uitzondering, te weten de werkwijze inzake de reserve Nog te verrichten activiteiten. Hierin worden gedurende het lopende jaar de bedragen gestort die naar een volgend jaar mogen worden overgeheveld. In het daaropvolgende jaar worden alle gestorte bedragen voor dat jaar onttrokken, ongeacht de uitgaven. Als de uitgaven immers lager zijn dan het beschikbare bedrag, vloeit het positief saldo naar de Algemene reserve.

Samengevat levert dit het volgende overzicht:

Reserves		Voorzieningen
PS-besluit	Instelling	Wettelijke grondslag
PS-besluit	Toevoegingen	PS-besluit
PS-besluit	Onttrekkingen	GS-besluit
PS-besluit	Opheffing	Wettelijke grondslag

3. Toerekenen van rente aan reserves en voorzieningen

Conform het gestelde in het BBV en de verordening interne zaken van de Provincie Utrecht wordt geen rente toegevoegd aan de voorzieningen². In de vorige nota reserves en voorzieningen was reeds opgenomen dat ook aan reserves geen rente toegevoegd zou worden, tenzij wettelijk verplicht of uitzonderlijke situaties hierom vragen. Aangekondigd was dit bij een volgende evaluatie weer te herzien.

In de afgelopen periode is er slechts één keer besloten rente toe te voegen aan een reserve (PS PS2009RGW12 inzake de reserve Westelijke corridor). In totaal wordt dus slechts aan twee van de in 36 bestemmingsreserves (jaarrekening 2008), rente (zie pagina 7) toegevoegd:

- reserve Rente en afschrijving
- reserve Westelijke corridor

We zien dus geen reden om van de geldende beleidslijn af te wijken en stellen voor haar te continueren:

1. Aan zowel voorzieningen als reserves wordt geen rente toegevoegd, tenzij rentetoevoeging aan een reserve wettelijk is verplicht of een uitzonderlijke situatie hierom vraagt.

Indien een wettelijke verplichting of een uitzonderlijke situatie zich voordoet, dient hiervan een onderbouwing gegeven te worden, evenals van het voorgestelde rentepercentage. Dit rentepercentage kan jaarlijks herzien worden.

---

² Volledigheidshalve dient hierbij opgemerkt te worden dat aan de voorziening Nazorg stortplaatsen jaarlijks rente wordt toegevoegd. Deze voorziening is opgenomen tegen contante waarde, conform de wettelijke verplichting. Een dergelijke toevoeging wordt niet gezien als een rentetoevoeging, maar als een toevoeging om de voorziening op de juiste hoogte te houden. Zie ook de nota van toelichting op artikel 45 van het BBV.

Bijzondere onderwerpen

4. Vrij besteedbaar deel eigen vermogen en Algemene Reserves

In het BBV in artikel 9 en 26 is voorgeschreven dat in de begroting en jaarrekening in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen. Eén van de verplichte paragrafen hierbij is de paragraaf weerstandsvermogen. Hierin wordt de hoogte van de weerstandscapaciteit in verband gebracht met alle risico's die de provincie loopt, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. De weerstandscapaciteit betreft de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De algemene reserve, het vrij besteedbare eigen vermogen van de provincie, speelt daarbij de belangrijkste rol als risicobuffer.

4.1 Reserve Weerstandsvermogen

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2008 (d.d. 6 mei 2009, PS2009PS05) is besloten binnen de Algemene reserves een afzonderlijke reserve Weerstandsvermogen te creëren, teneinde dit weerstandsvermogen goed te kunnen volgen en duidelijk af te zonderen ten opzichte van het vrij besteedbare deel van de algemene reserve. In de nieuw gecreëerde reserve Weerstandsvermogen is eveneens bij het bovengenoemde besluit € 30 mln. uit de algemene reserve gestort als weerstandsvermogen. De hoogte van de reserve Weerstandsvermogen zal in ieder geval bij de vaststelling van de begroting, najaarsrapportage en jaarrekening worden herzien en indien nodig worden aangepast. Hierbij wordt een bandbreedte gehanteerd van € 5 mln. bij neerwaartse bijstellingen. Bijstellingen naar boven zullen altijd uitgevoerd moeten worden. Tussentijds wordt de hoogte van de reserve Weerstandsvermogen alleen bijgesteld indien de noodzaak hiertoe zich voordoet.

4.2 Vrije ruimte

De vrij beschikbare vermogenspositie van de Provincie Utrecht, de vrije ruimte in de reserves, is opgebouwd uit het surplus van de Algemene reserve (Algemene reserve minus de reserve Weerstandsvermogen) en het onbenutte deel van de reserve Dekking structuurfonds.³

Een eventueel surplus aan algemene reserve zal normaliter bij iedere voorjaarsnota afzonderlijk worden beschouwd, waarna in een volgende begroting hiermee rekening zal worden gehouden. In principe wordt er tussentijds niet over de algemene reserve beschikt tenzij er sprake is van calamiteiten en/of onvoorziene uitgaven die geen uitstel dulden. Indien dit het geval is zal dit bij afzonderlijk PS besluit worden besloten. Bij de hernieuwde coalitieonderhandelingen in 2008 is de intentie uitgesproken om aan het einde van de coalitieperiode € 100 mln. vrije ruimte over te hebben ten behoeve van de volgende coalitieperiode. In de Nota Financiële ontwikkelingen en financieel beleid zijn een aantal afspraken gemaakt om tot de gewenste omvang te komen:

1. de vrije ruimte in de reserves en het rekeningresultaat 2008 wordt niet aangesproken ter dekking van nieuwe claims in de voorjaarsnota, maar aangehouden voor de nieuwe bestuursperiode vanaf 2011. Rekeningoverschotten 2009 en 2010 worden toegevoegd aan de Algemene reserve;
2. niet bestede budgetten van het Uitvoeringsprogramma worden in 2011 toegevoegd aan de Algemene reserve.

Deze afspraken komen er in feite op neer dat het surplus aan Algemene reserve gedurende de huidige coalitieperiode niet aangesproken wordt. Bij de aanvang van een nieuwe coalitieperiode zal heroverwogen moeten worden hoe om te gaan met de Algemene reserve.

---

³ Voor een toelichting qua bedragen zie de Nota financiële ontwikkelingen en financieel beleid (PS2009BEM54).

5. De effecten van Stofkam I en II op het Eigen vermogen

Op 17 december 2007 heeft PS aan GS de opdracht gegeven om de extra gevraagde middelen voor het uitvoeringsprogramma 2007-2011 te financieren door herijking van de reserves en voorzieningen, "Oud voor Nieuw". Dit heeft plaatsgevonden in twee tranches.

Bij de eerste herijking van de reserves en voorzieningen (Stofkam I) is een aantal reserves van in totaal € 65 mln. opgeheven en toegevoegd aan de reserve Coalitieakkoord ter financiering van de extra impuls van € 65 mln. voor het Uitvoeringsprogramma (uitvoering motie "Kaderstelling en dekking extra uitgaven" d.d. 17 december 2007).

Het betrof de volgende reserves (bedragen x € 1 mln.):

-	afroaming algemene reserve:	€ 28
-	vrijval reserve OinO:	€ 16
-	rentetoevoeging stimuleringsfonds:	€ 4
-	vrijval reserve BTW-compensatiefonds	€ 4
-	vrijval reserve Grote Wegen Werken	€ 3
-	diverse kleine reserves	<u>€ 10</u>

Totaal € 65

De effecten van Stofkam I zijn reeds in de jaarrekening 2008 verwerkt.

Bij Stofkam II zijn diverse kleine reserves van in totaal € 1 mln. opgeheven en toegevoegd aan de algemene reserve. Verwerking heeft plaats gevonden bij de jaarrekening 2008. In totaliteit heeft de herziening van de reserves en voorzieningen geleid tot € 65 mln. extra middelen voor het Uitvoeringsprogramma. De hoogte van het eigen vermogen is gelijk gebleven, deze extra middelen voor het Uitvoeringsprogramma zijn namelijk weer gestort in de Reserve Coalitieakkoord.

Deze Stofkamoperaties hebben niet alleen de gevraagde extra middelen opgeleverd, maar kwamen ook tegemoet aan het streven om het aantal bestemmingsreserves tot een minimum te beperken. In totaal zijn hierbij tien bestemmingsreserves opgeheven, te weten: organisatie in ontwikkeling, toekomstige tekorten, vervanging inventaris, cultuurhistorische hoofdstructuur, verdrogingsbestrijding, knelpunten verplaatsing agrarische bedrijven, tsunami, frictiekosten Kwatta, archeologisch informatiecentrum, vervanging dienstauto's en Middelwaard. De opheffing van de reserve Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS) was echter onterecht aangezien de doorlooptijd van projecten mede afhankelijk is van externe factoren. We hebben het derhalve niet (altijd) in eigen hand of een gewenste investering ook werkelijk in een gepland jaar wordt gerealiseerd. Daartoe is een flexibele inzet van middelen gewenst. Dit staat op gespannen voet met de reguliere begrotingsystematiek en derhalve dient de bestemmingsreserve CHS behouden te blijven. Bij stofkam I is abusievelijk geen rekening gehouden met deze specifieke eigenheid vandaar dat dit nu gecorrigeerd wordt.

De momenteel bestaande reserves (zie voor een uitgebreide beschrijving in de nieuwe formats bijlage 4) zijn in de afgelopen maanden door middel van Stofkam I en II buitengewoon kritisch getoetst, met bijzondere aandacht voor de aspecten nut en noodzaak, waarna reserves zijn afgeraamd en vrijgevallen. De conclusie is dat momenteel in de reserves geen ruimte meer is zonder politieke heroverwegingen.

Tot slot: de stofkamoperaties hebben geen effect gehad op de voorzieningen. Dit is ook begrijpelijk want voorzieningen mogen slechts gevormd worden voor concrete risico's of verplichtingen. Ook de accountant toetst hier jaarlijks op.

6. Investerings in kapitaalgoederen en reserves en voorzieningen

Jaarlijks worden door de provincie grote bedragen geïnvesteerd in kapitaalgoederen of activa. Onder een investering wordt verstaan, het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.

Conform artikel 35 en 59 van het BBV worden investeringen onderscheiden in:

a) Investerings met een economisch nut

Investerings hebben economisch nut indien ze verhandelbaar zijn (er een markt voor is) en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen.

Investerings met economisch nut worden bruto geactiveerd. Reserves mogen niet in mindering worden gebracht op investings met economisch nut. Als er voor de dekking van (de kapitaallasten van) investings toch reserves gevormd zijn, kunnen deze via de resultaatbestemming ten gunste van de exploitatie worden gebracht als dekking voor de kapitaallasten. De hierbij gehanteerde termijn moet dan aansluiten bij de afschrijvingstermijn.

b) Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreft investings in bijvoorbeeld wegen, water en groenvoorzieningen.

Voor investings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt dat reserves in mindering mogen worden gebracht (zie artikel 62, derde lid, van het BBV). De aanwending van een daartoe gevormde reserve loopt via de resultaatbestemming.

Voor alle investings geldt dat de boekwinst die wordt gerealiseerd bij het afstoten van een kapitaalgoed als incidentele bate in de jaarrekening moet worden verwerkt. Boekwinst mag niet in een herinvesteringsreserve gestort worden.

Volgens een stellige uitspraak van de commissie BBV (zie paragraaf 7.2) mogen voorzieningen die worden gevormd om de (groot) onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd. Bij de provincie Utrecht zijn er drie van dergelijke voorzieningen, de voorziening Groot onderhoud Provinciehuis/Paushuize, de voorziening Onderhoud Vaarwegen en de Voorziening Beheer en onderhoud Wegen. In de onlangs intern opgestelde notitie Basis voor beheerplannen onderhoud kapitaalgoederen worden aanbevelingen gedaan om de beheerplannen ten minste eens in de vier jaar vast te laten stellen en financieel jaarlijks te actualiseren. Gezien de relatie met de nota Reserves en voorzieningen bieden wij u hierbij tevens deze notitie Basis voor beheerplannen onderhoud kapitaalgoederen ter vaststelling. Met deze notitie wordt voldaan aan een andere aanbeveling van de commissie BBV inzake onderhoud kapitaalgoederen, om tenminste eenmaal in de vier jaar een integrale beleidsnota over het beleidskader onderhoud kapitaalgoederen door Provinciale Staten te laten vaststellen en de hoofdlijnen daarvan jaarlijks op te nemen in de paragraaf kapitaalgoederen. De notitie is bijgevoegd als bijlage 5.

6.1 Provinciekantoor provincie Utrecht en reserves en voorzieningen

Reserve rente en afschrijvingen (kapitaallasten)

De provincie Utrecht heeft een reserve voor de dekking van de kapitaallasten van het Provinciehuis/Paushuize/Waterwerken. Deze bestemmingsreserve valt conform de (afschrijving) parameters van het bijbehorende actief periodiek via resultaatbestemming vrij ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten, zoals is aanbevolen door de commissie BBV (zie paragraaf 7.3). In de vorige nota Reserves en voorzieningen is voorgesteld om deze reserve (op termijn) op te heffen en om een apart plan te maken voor de afbouw, zodat geleidelijk de kapitaallasten gedekt konden worden uit de begroting. Deze kapitaallasten behoren immers tot de normale bedrijfsvoering en zijn ook structureel. Op grond van het “all-inclusive” beginsel zouden deze kosten uit de reguliere begroting moeten worden gedekt. Inmiddels is Paushuize volledig afgeschreven. De kapitaallasten voor de Waterwerken vallen in de categorie investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut waarvoor de aanbeveling niet geldt.

Resteert nog het deel voor de dekking van de kapitaallasten voor het Provinciehuis. Al geruime tijd bestonden er plannen om een nieuw provinciehuis te bouwen (nieuwbouwplan NOVA). Op 4 juli 2008 hebben Provinciale Staten besloten het NOVA-project stop te zetten en zijn meerdere huisvestingsopties geanalyseerd waaronder naast nieuwbouw, verhuizing naar een geschikt, reeds bestaand pand. Gezien de nieuwbouw- en andere verhuisplannen was ervoor gekozen geen plan te maken voor afbouw op korte termijn, maar voorlopig de afbouw van dit deel op dezelfde voet voort te zetten en deze gelijk met de nog resterende afschrijvingstermijn te houden.

Inmiddels is de beslissing gevallen op verhuizen naar de bestaande locatie van het Fortis-kantoor. Met het verlaten van het bestaande provinciehuis vallen structurele en incidentele dekkingsmiddelen vrij, waaronder het deel van de reserve kapitaallasten dat wordt aangehouden ter dekking van de kapitaallasten van het Provinciehuis. Over hoe hier mee om te gaan en de gevolgen voor begroting en resultaat wordt een apart voorstel gedaan. Na de verhuizing zal niet langer een reserve voor kapitaallasten worden aangehouden.

Voorziening groot onderhoud Provinciehuis/Paushuize

Zoals vermeld in paragraaf 6 mogen voorzieningen ter egalisatie van de lasten van (groot) onderhoud van een kapitaalgoed alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een actueel beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. In het licht van de verschillende huisvestingsopties is er tijdelijk voor gekozen af te wijken van de verplichting tot het hebben van een actueel beheerplan. Dit werd jaarlijks toegelicht in de jaarrekening zoals het BBV voorschrijft bij afwijkingen. De beschikbare middelen in de voorziening worden ruim voldoende geacht om aan wetgeving en voorschriften met betrekking tot de veiligheid te kunnen voldoen. Na realisatie van de verhuizing zal een nieuw beheerplan en een nieuwe meerjarenraming worden opgesteld.

7. Reserve Dekking financiële risico's grondbeleid

In de commissie Ruimte en Groen van 23 mei 2005 is naar aanleiding van een voorstel van GS (26 april 2005) besloten om € 5 mln. uit het stimuleringsfonds in te zetten als dekking voor mogelijke risico's van actief grondbeleid. De 5 mln. in het stimuleringsfonds ter dekking van risico's van grondaankopen past niet meer bij het huidige provinciale grondbeleid. Sinds 2005 is de provincie actiever op de grondmarkt geworden en loopt daardoor meer risico's. Hierbij kan gedacht worden aan Hart van de Heuvelrug, de bestuursovereenkomst landelijk gebied, en het revolverend fonds voor Agenda Vitaal Platteland.

Wij stellen voor om een bestemmingsreserve Dekking financiële risico's grondbeleid in te stellen. Een eigen reserve voor risico's van grondaankopen is transparanter dan de huidige methode. Deze nieuw in te stellen reserve wordt in eerste instantie gevoed middels de € 5 mln. uit het stimuleringsfonds. Tevens stellen wij voor € 2,6 mln. over te hevelen uit de reserve Weerstandvermogen. Een eerste inventarisatie vanuit de commissie Ruimte en Groen geeft de volgende aankopen (met de bijbehorende risico's):

Aankoop	Risicobedrag	Jaar	Betrokken project
Fort aan de Buursteeg	€ 700.000	2007	Grebbeinie
Landgoed Paltz	€ 650.000	2007	Hart van de Heuvelrug
Richelleweg	€ 441.750	2009	Hart van de Heuvelrug
Vliegbasis Soesterberg	€ 810.000	2009	Hart van de Heuvelrug
	<u>€ 2.601.750</u>		

Het vermelde risico voor grondaankopen in de paragraaf weerstandvermogen kan hiermee verlaagd worden met € 2,6 mln. omdat dit nu in bovengenoemde projecten zit waarvan het risicoprofiel inmiddels is vastgesteld. Een nadere inventarisatie van alle gronden in het bezit van de provincie zal nog plaats moeten vinden. Voor een nadere beschrijving en onderbouwing voor de instelling van deze nieuwe reserve wordt verwezen naar het ingevulde format op de volgende pagina.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0xxxxxx Reserve dekking financiële risico's grondaankopen
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS 26 oktober 2009, bij vaststelling herziene nota reserves en voorzieningen
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Dekking risico's als gevolg van actief grondbeleid. Een aparte reserve bevordert de transparantie.
Functie	Egalisatie
Doel	De provincie voert een actief grondbeleid. Hierdoor loopt de provincie financiële risico's. De middelen in deze reserve dienen als financiële dekking van deze risico's. Een bedrag van 5 mln is bestemd voor risico's van grondaankopen in het kader van het revolverend fonds (PS2009RGW01).
Ambtelijk beheerder	Afhankelijk van de projecten/activiteiten, algemeen beheer door de afdeling financiën.
Voeding	Deze nieuw in te stellen reserve wordt gevoed uit de € 5 mln. uit het stimuleringsfonds en een overheveling uit het weerstandsvermogen van € 2,6 mln.
Plafond/streefbedrag	Er is geen maximum
Minimumbedrag	€ 0.
Bestedingsplan	Er worden alleen middelen onttrokken als de risico's als gevolg van actief grondbeleid zich daadwerkelijk voordoen.
Voorwaarden besteding	Het moet gaan om risico's van actief grondbeleid.
Looptijd	Zolang de provincie zich bezig houdt met actief grondbeleid.
Risico's	Bij voorgenomen grondaankopen zal telkens een nieuwe risicoinschatting gemaakt moeten worden. Indien dit niet gebeurt bestaat de kans dat de reserve onvoldoende zal blijken te zijn en zal de reserve weerstandsvermogen aangesproken moeten worden.
Bijzonderheden	Bij voorgenomen grondaankopen zal telkens een nieuwe risicoinschatting gemaakt moeten worden.

8. Slotaanbevelingen

Tot slot van deze beleidsnota geven wij integraal de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de vorige nota Reserves en voorzieningen weer:

1. Ten behoeve van de borging van doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid door een goede onderbouwing van de benodigde hoogte van reserves (en voorzieningen) wordt vanaf 1 november 2009 gebruik gemaakt van standaardmodellen voor de instelling en;
2. Voor het instellen van een reserve geldt in principe een minimum bedrag van € 1 mln. Indien wordt voorgesteld voor een lager bedrag een reserve in te stellen, dan zal extra onderbouwing gegeven dienen te worden waarin de noodzaak expliciet dient te worden aangetoond;
3. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, *met uitzondering van voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren die van de Europese en Nederlandse overheidslichamen zijn ontvangen*;
4. Onttrekkingen uit reserves worden geboekt ter hoogte van *de werkelijke uitgave*;
5. Aanwending van een voorziening geschiedt rechtstreeks ten laste van de voorzieningen zelf (via de balans), dus niet via het programma;
6. Aan zowel voorzieningen als reserves wordt geen rente toegevoegd, tenzij rentetoevoeging aan een reserve wettelijk is verplicht of een uitzonderlijke situatie hierom vraagt. Indien een wettelijke verplichting of een uitzonderlijke situatie zich voordoet, dient hiervan een onderbouwing gegeven te worden, evenals van het voorgestelde rentepercentage. Dit rentepercentage kan jaarlijks herzien worden;
7. Het weerstandsvermogen is afgezonderd binnen de Algemene reserves in een apart daartoe ingestelde reserve. De hoogte van de reserve Weerstandsvermogen zal in ieder geval bij de vaststelling van de begroting, najaarsrapportage en jaarrekening worden herzien en indien nodig worden aangepast. Hierbij wordt een bandbreedte gehanteerd van € 5 mln. bij neerwaartse bijstellingen. Bijstellingen naar boven zullen altijd uitgevoerd moeten worden. Tussentijds wordt de hoogte van de reserve Weerstandsvermogen alleen bijgesteld indien de noodzaak hiertoe zich voordoet;
8. Een eventueel surplus aan algemene reserve (Algemene reserve minus reserve Weerstandsvermogen) wordt in de resterende coalitieperiode (tot 2011) ingezet voor de door PS uitgesproken intentie om aan het einde van de coalitieperiode € 100 mln. vrije ruimte over te hebben ten behoeve van de volgende coalitieperiode. Bij de aanvang van een nieuwe coalitieperiode zal heroverwogen moeten worden hoe om te gaan met de Algemene reserve. De volgende financiële spelregels gelden:
  - de vrije ruimte in de reserves wordt niet aangesproken ter dekking van nieuwe claims in de voorjaarsnota, maar aangehouden voor de nieuwe bestuursperiode vanaf 2011. Rekeningoverschotten 2009 en 2010 worden toegevoegd aan de Algemene reserve;
  - niet bestede budgetten van het Uitvoeringsprogramma worden in 2011 toegevoegd aan de Algemene reserve;
9. De opheffing van de reserves bij de Stofkamoperaties I en II wordt bekrachtigd, met uitzondering van de reserve Cultuurhistorische hoofdstructuur;
10. De boekwinst die wordt gerealiseerd bij het afstoten van een kapitaalgoed moet als incidentele bate in de jaarrekening worden verwerkt en mag dus niet in een herinvesteringsreserve gestort worden;
11. Beheerplannen voor voorzieningen ten behoeve van groot onderhoud worden ten minste eens in de vier jaar vastgesteld en financieel jaarlijks geactualiseerd;
12. Na de geplande verhuizing naar de nieuwe locatie zal niet langer een reserve voor kapitaallasten worden aangehouden;
13. Na realisatie van de geplande verhuizing zal een nieuw beheerplan en een nieuwe meerjarenraming worden opgesteld die ten minste eens in de vier jaar wordt vastgesteld conform (één van) de aanbeveling(en) in de nota Spelregels voor voorzieningen onderhoud kapitaalgoederen;
14. Voor de dekking van financiële risico's inzake grondaankopen wordt een nieuwe reserve ingesteld. Voor de kenmerken wordt verwezen naar het ingevulde model bij paragraaf 7.

Bijlage 1: Relevante artikelen uit het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten

Artikel 42

1. Het eigen vermogen bestaat uit reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.
2. Het in het eerste lid genoemde resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen in de balans.

Artikel 43.

In de balans worden de reserves onderscheiden naar:

- a) de algemene reserve;
- b) bestemmingsreserves die dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht, maar die niet specifiek besteed hoeven te worden;
- c) overige bestemmingsreserves.

Een bestemmingsreserve is een reserve waar aan Provinciale Staten een bepaalde bestemming hebben gegeven.

Artikel 44.

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a) verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b) op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- c) kosten, die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot de gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;

2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden,

3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Artikel 45.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Bijlage 2: Overzicht wijzigingen BBV en stellige uitspraken en aanbevelingen van de commissie BBV met betrekking tot reserves en voorzieningen

2.1 Wijzigingen BBV

Na twee jaar ervaringen met het BBV heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een aantal wijzigingen en/of aanvullingen doorgevoerd. Deze zijn ingegaan per begrotingsjaar 2008 en waar van toepassing doorgevoerd in de begroting en jaarrekening 2008. De wijzigingen en/of toevoegingen in de artikelen die betrekking hebben op reserves en voorzieningen zijn geursiveerd en worden vervolgens toegelicht.

Artikel 2 lid 4: Onder de baten en lasten worden ook begrepen de over het eigen vermogen *en de voorzieningen* berekende bespaarde rente.

Toelichting:

De berekening van de bespaarde rente vindt plaats over het eigen vermogen en over de voorzieningen. Voorheen werd slechts het eigen vermogen genoemd.

De werkwijze waarnaar hier wordt gerefereerd is niet verplicht en wordt niet gehanteerd door de provincie Utrecht.

Artikel 43 lid 1 b: *is geschrapt.*

Toelichting:

Dit betrof een specifieke groep bestemmingsreserves ten behoeve van egalisatie. Er is feitelijk geen verschil met de overige bestemmingsreserves: voor alle bestemmingsreserves geldt dat Provinciale Staten over aard en omvang kan beslissen. Via naamgeving en toelichting kan een en ander worden verduidelijkt.

Artikel 44 lid 2: Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, *met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.*

Artikel 49 lid b: *de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;*

Toelichting:

Vanwege de specifieke besteding (prestatieplicht) worden de middelen van derden afgezonderd in een eigenheidsvoorziening. Als tevens een terugbetalingsplicht geldt, wordt een transitorische post als bedoeld in artikel 49 onder b gebruikt.

Deze wijziging is doorgevoerd in de jaarrekening 2008.

Artikel 63 lid 8: Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de *boekwaarde* van leningen en vorderingen verrekend.

Artikel 55 lid 1: In de toelichting op de balans worden de aard en reden van de voorzieningen, *bedoeld in artikel 44* en de wijzigingen daarin toegelicht.

Toelichting:

De wijziging verduidelijkt dat het de toelichting betreft op elke voorziening die onder de passiva op de balans wordt opgenomen. Een voorziening als bedoeld in artikel 63 lid 8 wordt hiermee uitgesloten.

De provincie Utrecht rapporteert op de hier voorgeschreven wijze (voorziening dubieuze debiteuren wordt niet toegelicht bij de voorzieningen, maar wordt verrekend met de post (debiteuren)vorderingen).

2.2 Stellige uitspraken commissie BBV

De commissie heeft vijf stellige uitspraken gepubliceerd, die in de jaarrekening 2007 moesten worden verwerkt. De uitspraken met betrekking tot reserves en voorzieningen zijn hieronder vetgedrukt opgenomen.

De boekwinst die wordt gerealiseerd bij het afstoten van een kapitaalgoed moet als incidentele bate in de jaarrekening worden verwerkt.

Er ontstaat een boekwinst als een actief wordt verkocht tegen een prijs die hoger is dan de resterende boekwaarde op het moment van verkoop. Deze boekwinst moet worden verwerkt als incidentele bate in de jaarrekening, en mag niet worden verrekend met de boekwaarde van een actief dat ter vervanging wordt aangeschaft.

Deze werkwijze wordt gehanteerd door de provincie Utrecht.

Voorzieningen die worden gevormd om de (groot) onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren kunnen alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd.

Vanzelfsprekend dient het beheerplan financieel te zijn getoetst en moeten het beheerplan, de stand van de voorziening en de dotatie eraan op elkaar aansluiten. Indien er geen (recent) beheerplan aanwezig is, is het vormen van een voorziening voor groot onderhoud dus niet toegestaan.

De kaderstelling van de frequentie en overige zaken is opgepakt in de notitie Basis beheerplannen onderhoud kapitaalgoederen die tezamen met de nota Reserves en voorzieningen als bijlage 5 wordt aangeboden. Voor een toelichting op de afwijking op deze regel verwijzen wij naar paragraaf 6.1.

2.3 Aanbevelingen commissie BBV

De commissie heeft zeven aanbevelingen gepubliceerd. De aanbevelingen kunnen worden verwerkt, maar dit is niet verplicht. De aanbeveling (onderdelen hieruit) met betrekking tot reserves en voorzieningen zijn hieronder cursief opgenomen.

Indien voor de dekking van de kapitaallasten van een investering met een economisch nut een reserve is opgebouwd, doet de commissie de aanbeveling om die bestemmingsreserve conform de (afschrijving)parameters van het bijbehorende actief via resultaatbestemming periodiek vrij te laten vallen ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten.

Bijdragen uit reserves mogen niet worden gesaldeerd met investeringen met een economisch nut. Activa dienen bruto te worden geactiveerd. Als er voor de dekking van (de kapitaallasten van) investeringen toch reserves gevormd zijn, kunnen deze, bij wijze van resultaatbestemming, ten gunste van de exploitatie worden gebracht als dekking voor de kapitaallasten. De hierbij gehanteerde termijn moet dan aansluiten bij de afschrijvingstermijn.

Voor informatie over hoe de provincie Utrecht hiermee omgaat verwijzen wij naar Reserve rente en afschrijvingen (kapitaallasten) in paragraaf 6.1.

Bijlage 3: Sjablonen per reserve/voorziening

Om te komen tot een uniforme beschrijving van de reserves en voorzieningen is een standaardmodel ontwikkeld voor instelling en periodieke evaluatie.

3.1 STANDAARDMODEL VOOR INSTELLEN VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	Naam van de reserve/voorziening en het nummer in de financiële administratie
Soort	Algemene reserve, bestemmingsreserve of voorziening
Instellingsdatum	Datum waarop de reserve/voorziening formeel is ingesteld, incl. nummer
Besluitvorming	Door wie is de reserve of voorziening formeel ingesteld?
Nut en noodzaak	Waarom is het noodzakelijk om de reserve/voorziening in te stellen, welke onderbouwing bestaat hiervoor?
Functie	Sparen of egaliseren
Doel	Doel van de reserve/voorziening, zo specifiek mogelijk geformuleerd
Ambtelijk beheerder	Welke afdelingsmanager is ambtelijk beheerder?
Voeding	Hoe wordt de reserve/voorziening gevoed?
Plafond/streefbedrag	Het maximumbedrag dat in de reserve/voorziening mag worden gestort
Minimumbedrag	Het minimumbedrag dat in de reserve/voorziening aanwezig dient te zijn
Bestedingsplan	Waaraan en wanneer worden de middelen uitgegeven? Zo concreet mogelijk, ter onderbouwing van de omvang
Voorwaarden besteding	Voorwaarden waaronder bestedingen mogen plaatsvinden
Looptijd	Wanneer wordt de reserve/voorziening opgeheven?
Risico's	Welke risico's zijn er te onderkennen?
Bijzonderheden	Bijzonderheden

3.2 STANDAARDMODEL VOOR HET EVALUEREN VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	Naam van de reserve/voorziening en het nummer in de financiële administratie
Relevante ontwikkelingen	Schets van eventuele relevante ontwikkelingen die gevolgen kunnen hebben voor het nut en de noodzaak van de reserve/voorziening
Verloop	Beginstand plus toevoegingen minus afnamen
Realisatie	Hoe zijn de bestedingen verlopen ten opzichte van het bestedingsplan?
Verplichtingen	Welke verplichtingen zijn er aangegaan?
Toereikendheid	In hoeverre is de omvang van de reserve/voorziening toereikend voor het beoogde doel?
Mate van doelbereiking	In hoeverre is het beoogde doel gerealiseerd?
Vrije ruimte	Is er vrije ruimte? En zo ja, wat is de omvang hiervan?
Conclusie	<ul style="list-style-type: none"> • Actualisatie gewenste omvang en looptijd • Afweging over afnemen • Aanpassen van de voeding

Jaarlijks wordt aan u bij de begroting en jaarrekening gerapporteerd over het verloop van de reserves en voorzieningen. Als uitwerking van deze nota ontvangt u een volledig overzicht van alle reserves en voorzieningen conform het standaardmodel voor instellen van reserves en voorzieningen en vervolgens bij iedere evaluatie van de nota reserves en voorzieningen, ontvangt u een volledig overzicht conform het standaardmodel voor evaluatie van reserves en voorzieningen.

Bijlage 4: Overzicht huidige reserves en voorzieningen

RESERVES

Algemene reserves:

Saldireserve
Bedrijfsvoeringsreserve

Bestemmingsreserves:

Reserve Rente en afschrijvingen
Reserve Exploitatiewerschillen grondwaterbeheer
Reserve Dekking provinciaal structuurfonds
Reserve Coalitieakkoord
Reserve Stimuleringsfonds
Reserve Projecten
Reserve Provinciaal structuurfonds
Reserve Nog te verrichten activiteiten
Risicoreserve
Reserve Cofinancieringsfonds
Reserve Digidiv
Reserve ICT
Reserve Westelijke corridor
Reserve Stedelijke vernieuwing (aanvulling ISV)
Reserve Stads- en dorpsvernieuwing
Reserve Collectieve particuliere opdrachtgevers
Reserve Aankoop c.q. veiligstellen natuurterreinen
Reserve Ecoducten
Reserve Knelpunten landelijk gebied
Reserve Uitvoeringsprogramma woonschepenbeleid
Reserve ILG
Reserve Reconstructiewet
Reserve Grote Wegenwerken
Reserve Concessieverlening EEV
Reserve Stimulering openbaar vervoer
Reserve Economische ontwikkeling
Reserve Toeristische ontwikkeling
Reserve Investeringsfonds provinciaal erfgoed (voorheen: monumenten)
Reserve Bibliotheekvernieuwing
Reserve Restauratie kasteel Amerongen
Reserve Fort aan de Buursteeg

Nieuw ingesteld in 2009:

Reserve Weerstandsvermogen
Reserve Beheer startersleningen

Voorstel nieuw in te stellen bij deze nota:

Reserve Dekking financiële risico's grondbeleid

Voorstel opheffing terug te draaien:

Reserve Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS)

Voorstel formeel op te heffen:

Reserves Gevolgen BTW-compensatie, Risico voorfinanciering REG, Capaciteitsreductie verzorgingstehuizen en Jeugdhulpverlening.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0407701 Saldirreserve
Soort	Algemene reserve
Instellingsdatum	N.v.t.
Besluitvorming	PS stelt jaarlijks bij de vaststelling van de jaarrekening het bedrag vast dat wordt toegevoegd aan de algemene (lees: saldi-) reserve.
Nut en noodzaak	Het betreft een reserve met een algemeen karakter.
Functie	N.v.t.
Doel	Opvang van rekeningsaldi en onvoorziene mee-/tegenvallers
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager financiën
Voeding	Positieve rekeningsaldi; incidentele meevallers
Plafond/streefbedrag	100 mln in 2011 t.b.v. de volgende collegeperiode
Minimum	N.v.t.
Bestedingsplan	Negatieve rekeningaldi, incidentele tegenvallers.
Voorwaarden besteding	Een door PS goedgekeurde begrotingswijziging
Looptijd	N.v.t.
Risico's	Indien door een samenloop van omstandigheden er meer dan het geschatte aantal incidentele tegenvallers zich voordoen, dan zou dit een negatief effect kunnen hebben. Dit wordt ondervangen door een sluitende begroting en adequate risicobeheersing.
Bijzonderheden	De begroting van enig jaar wordt door de toezichthouder als structureel sluitend beschouwd als daarbij niet meer dan 1/30 deel van deze reserve als structureel dekkingsmiddel wordt gebruikt.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0410001 Reserve bedrijfsvoering
Soort	Algemene reserve
Instellingsdatum	PS2007BEM01, d.d. 05/02/07
Besluitvorming	PS stelt jaarlijks bij de vaststelling van de jaarrekening het bedrag vast dat wordt onttrokken c.q. toegevoegd aan de bedrijfsvoeringsreserve. Bij vaststelling van de begroting verlenen PS toestemming aan GS om tussentijds onttrekkingen te doen ter dekking van onvoorziene tekorten/knelpunten in de bedrijfsvoering (PS2007BEM37).
Nut en noodzaak	Betere sturing op en beheersing van de apparaatskosten en minder snel een beroep op de algemene middelen bij onvoorziene, onvermijdbare en onuitstelbare problemen in de bedrijfsvoering.
Functie	Egaliseren
Doel	Het opvangen van jaarlijkse schommelingen in de bedrijfsvoeringsresultaten zodat deze schommelingen niet van invloed zijn op de kostprijs van beleidsproducten.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager financiën
Voeding	Positieve bedrijfsvoeringsresultaten van de gezamenlijke afdelingen per 31 december en tussentijds met onvoorziene overschotten in de bedrijfsvoering van één of meerdere afdelingen.
Plafond/streefbedrag	Het plafond bedraagt € 7,5 mln, het streefbedrag circa € 5 ml.
Minimum	De minimumomvang bedraagt 0, de reserve mag geen negatief saldo hebben.
Bestedingsplan	Negatieve rekeningaldi, incidentele tegenvallers.
Voorwaarden besteding	Tussentijds: bij onvoorziene, onuitstelbare en onvermijdbare problemen in de bedrijfsvoering die incidenteel zijn, niet kostprijsverhogend voor beleidsproducten en maximaal € 100.000 per geval.
Looptijd	N.v.t.
Risico's	Het risico bestaat dat ontstane tekorten als gevolg van onttrekkingen niet (tijdig) gecompenseerd kunnen worden en structureel worden, alsmede dat de jaarlijkse bedrijfsvoeringsresultaten onvoldoende zijn om de reserve op peil te houden. Een beroep op de algemene middelen zal dan alsnog het gevolg zijn.
Bijzonderheden	De kosten voortvloeiend uit de formatiescan worden, indien PS GS hiervoor mandaat verleent, voorlopig ten laste van de reserve gebracht. De besparingen zullen hier in de toekomst dan ook naar toe vloeien.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0422001 Reserve rente en afschrijvingen
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS besluit Ben M-5/2000, d.d. 17-4-00
Besluitvorming	PS via de begroting en de jaarrekening
Nut en noodzaak	De reserve staat in relatie tot de gepleegde investeringen t/m 1999. Volgens de begrotingsvoorschriften moeten investeringen geactiveerd worden. Door de boekwaarde van deze investeringen in een reserve onder te brengen en hier rente op bij te schrijven kunnen de jaarlijkse kapitaallasten (afschrijving en rente) ten laste te brengen van deze reserve. Zowel de lasten (kapitaallasten) als de baten (vrijval van de reserve ter grootte van de jaarlijkse kapitaallasten) lopen via de exploitatie. Hierdoor is begrotingsruimte groter.
Functie	Egaliseren
Doel	Ter dekking van de toekomstige kapitaallasten van niet vervroegd af te schrijven geactiveerde investeringen ultimo 2000.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager financiën
Voeding	Ie voeding ten laste van de algemene reserve. Jaarlijks wordt aan de reserve rente toegevoegd, te weten het provinciale rente-omslagpercentage.
Plafond/streefbedrag	Plafond was boekwaarde geactiveerde investeringen ultimo 2000.
Minimumbedrag	De reserve neemt geleidelijk af tot nul gelijktijdig/evenredig met de afschrijvingstermijn van de desbetreffende kapitaaluitgaven (Rijnsweerd, Paushuize en waterwegen), zie ook paragraaf 6.1 van deze nota.
Bestedingsplan	Aanwending voor toekomstige kapitaallasten van niet vervroegd af te schrijven geactiveerde kapitaaluitgaven.
Voorwaarden besteding	Analoog aan kapitaallasten/afschrijvingstermijn betrokken investeringen.
Looptijd	Als de bijbehorende kapitaaluitgaven volledig zijn afgeschreven.
Risico's	Het risico bestaat dat er voor kapitaallasten van vervangingsinvesteringen geen ruimte zal zijn in de exploitatie. Dit kan ondervangen worden door goede investeringsplannen op te stellen.
Bijzonderheden	<p>Bij de vorige herijking van de nota reserves en voorzieningen was voorgesteld deze reserve op termijn af te schaffen, aangezien het beleidsmatig niet logisch is dat de kapitaallasten niet gedekt worden in de lopende begroting. Inmiddels is duidelijk dat het huidige provinciehuis op termijn verlaten zal worden. Op dat moment zal dat deel van de reserve dat op het provinciehuis betrekking heeft, vrijvallen in de exploitatie. Voor het nieuwe provinciehuis zal niet opnieuw een reserve kapitaallasten ingesteld worden. Hierna heeft de reserve rente en afschrijvingen alleen nog betrekking op waterwerken (investering met maatschappelijk nut) aangezien het deel dat betrekking heeft op Paushuize inmiddels al geheel is afgeschreven.</p> <p>Er wordt rente berekend, te weten het provinciale rente-omslagpercentage.</p>

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0424001 Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	Bij V en W-6/1987 werd besloten een grondwaterheffing in te voeren
Besluitvorming	PS via de begroting en de jaarrekening
Nut en noodzaak	De reserve dient voor de opvang van de jaarlijkse exploitatieverschillen van het grondwaterbeheer. Omdat de kosten van dit beheer worden gedekt uit een heffing is er sprake van een gesloten circuit.
Functie	Egaliseren
Doel	Egalisatie van kosten van het kwantitatieve waterbeheer
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Bodem en Water
Voeding	Positieve exploitatiesaldi
Plafond/streefbedrag	N.v.t.
Minimumbedrag	€ 0
Bestedingsplan	Negatieve exploitatiesaldi.
Voorwaarden besteding	Besteding is gebonden ogv art. 48 van de Grondwaterwet (Gww)
Looptijd	Geen einddatum
Risico's	Geen tijdige aanpassing structurele inkomsten leges grondwaterheffing wegens nalaten aanvragen tariefsaanpassing grondwaterheffing.
Bijzonderheden	In deze reserve werd aanvankelijk een deel van de grondwaterheffing gestort. Daarmee werd de mogelijkheid gecreëerd uit deze reserve op te vangen eventuele nadelige exploitatiesaldi en de eventueel te betalen schadevergoedingen. Bij voorstel FP-8/1989 (Evaluatie fondsen en reserves) is besloten de gevormde reserve om te dopen tot reserve schadevergoedingen grondwaterbeheer. Daarnaast werd onder de naam "Exploitatieverschillen grondwaterbeheer" een reserve gevormd voor alleen de opvang van de exploitatiesaldi van het grondwaterbeheer. Op 8 december 2003 hebben PS besloten (PS2003WEM21) om per 1 januari 2004 de reserve op te heffen en het saldo toe te voegen aan de reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0440003 Dekking Provinciaal structuurfonds
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	Formeel instellingsbesluit PS2003BEM25, d.d. 20 mei 2003, reeds genoemd in PS2002BEM15
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Bij het besluit van 12 november 2001 tot instelling van het Structuurfonds werd tevens besloten de hoofdsommen van REMU- en UNA-gelden in principe niet aan te tasten. In lijn daarmee ligt de vorming van een dekkingsreserve, met het rendement waarvan het Structuurfonds wordt gevoed.
Functie	De reserve is bestemd voor incidentele activiteiten inzake strategische doelen.
Doel	Dekking Uitvoeringsprogramma begroting 2008 - 2011: incidentele activiteiten inzake strategische doelen. Toelichting: bij het besluit tot instelling van het Structuurfonds in 2002 werd tevens besloten de opbrengsten van de verkoop van de REMU en UNA in principe niet aan te tasten. In lijn daarmee is een dekkingsreserve gevormd, met het rendement waarvan het Structuurfonds wordt gevoed. Bij het Coalitieakkoord 2007-2011 is vervolgens besloten om een groot deel van deze reserve in te zetten ter dekking van de uitvoering van het Coalitieakkoord. Het oorspronkelijke doel van de reserve (financiële dekking van het Structuurfonds) is daarmee komen te vervallen.
Ambtelijk beheerder	Afdelingshoofd Financien
Voeding	De reserve is in 2004 als gevolg van de verkoopopbrengst aandelen REMU grotendeels gevoed. In 2005 en 2006 zijn geen mutaties geweest. In 2007 en 2008 zijn reeds onttrekkingen geweest ter dekking van het coalitieakkoord en het bestuursakkoord 2009-2011.
Plafond/streefbedrag	nvt
Minimumbedrag	€ 0
Bestedingsplan	In 2009 wordt bij de Najaarsrapportage een bedrag van € 167 mln overgeboekt naar de reserve Coalitieakkoord voor de financiering van de uitgaven van het Uitvoeringsprogramma 2007-2011. Het resterende bedrag van € 40,9 mln maakt onderdeel uit van de € 100 mln vrije ruimte in 2011 voor de volgende bestuursperiode. Bij afloop van de bestuursperiode kan het resterende bedrag overgeboekt worden naar de saldireserve en de reserve opgeheven worden.
Voorwaarden besteding	zie bestedingsplan
Looptijd	Geen einddatum
Risico's	Reserve heeft oorspronkelijk een inkomensfunctie; deze neemt af bij besteding van reserve
Bijzonderheden	Geen einddatum

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0440007 Reserve coalitieakkoord
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS2007BEM55 dd 17-12-2007
Besluitvorming	PS2007BEM55
Nut en noodzaak	De reserve is noodzakelijk om voor PS, GS en de organisatie inzichtelijk te houden hoe de besteding van de middelen van het coalitieakkoord verloopt en om wijzigingen in Kasritme gedurende de coalitieperiode 2007-2011 op te kunnen vangen. Bovendien is het door de reserve mogelijk om het tijdsverschil tussen besteding en financiering op te vangen. De reserve wordt namelijk voor een deel gevoed uit het begrotingssaldo 2007-2011, terwijl een groot aantal uitgaven vóór 2011 liggen.
Functie	Sparen en egaliseren
Doel	Uitvoering van het coalitieakkoord/Dekking uitvoeringsprogramma begroting 2007 - 2011
Ambtelijk beheerder	Afdelingshoofd Financiën
Voeding	Het bedrag van € 419 mln dat in deze reserve wordt gestort is als volgt opgebouwd: € 118 mln uit begrotingssaldi 2008 tm 2011 (zie uitvpgm 2007-2011 pag 86) € 225 mln uit de reserve dekking provinciaal structuurfonds (zie uitvpgm 2007-2011 pag 86) € 10 mln uit het rekeningssaldo 2007 (zie uitvpgm 2007-2011 pag 86) € 65 mln uit de opbrengsten van Stofkam I (motie 2 van 17-12-07) € 1 mln via amendement 10 bij het voorstel van 17-12-07, tlv de stelpost nog toe te wijzen middelen 2007.
Plafond/streefbedrag	€ 419 mln conform besluitvorming op 17 december 2007.
Minimumbedrag	€0.
Bestedingsplan	Bij de aanvang van het uitvoeringsprogramma is het bestedingplan opgenomen in het document uitvoeren met hart voor de toekomst" van 17-12-2007. Hierna is het bestedingplan door diverse oorzaken gewijzigd, waardoor verschuivingen hebben plaatsgevonden in de begroting. In de begroting 2009-2011 wordt integraal per thema en per onderwerp gerapporteerd over de geplande besteding.
Voorwaarden besteding	Besteding mocht pas plaatsvinden nadat de kaders, met afzonderlijke statenvoorstellen aan de staten waren vastgelegd. (Motie 2 van 17-12-07; vierde beslispunt).
Looptijd	De reserve wordt in principe in 2011 opgeheven, na afloop van de coalitieperiode. Hier moet nog een nadere uitwerking voor volgen. PS zullen dan moeten besluiten over een eventueel nog aanwezig saldo in de reserve, in relatie tot bestaande verplichtingen.
Risico's	Geen; uitgaven moeten passen binnen het beschikbaar gestelde budget.
Bijzonderheden	geen

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0422004 Reserve stimuleringsfonds
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	Instellen PS2004BEM13, d.d. 24-05-2004 & overige invulling PS2004BEM28, besluit d.d. 8 november 2004
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	<p>De provincie Utrecht heeft grote ambities met betrekking tot de samenleving en leefomgeving in het Utrechtse. De provincie heeft tal van projecten op stapel staan waarmee zij als overheid haar invloed zou willen aanwenden en de burgers van de provincie (in de brede zin van het woord) nog beter ten dienste wil zijn.</p> <p>Deze projecten kunnen niet of niet tijdig worden gefinancierd binnen de huidige kaders voor het financiële beleid, zoals hiervoor aangegeven.</p> <p>Derhalve is binnen de provincie het initiatief genomen om te bezien of het huidige financiële beleid deels kan worden herzien, zonder dat de financiële solidariteit op lange termijn in het geding komt. Dit voornemen is nog verstrekt nu zeer recent bekend is geworden dat de afrekening van de "UNA-bakstenen" voor de provincie een aanvullende incidentele bate van circa € 53 miljoen tot gevolg heeft.</p>
Functie	Egaliseren
Doel	<p>Het Stimuleringsfonds is bedoeld voor het ondersteunen van structuurversterkende projecten in de Utrechtse samenleving. Het stimuleringsfonds mag alleen eenmalig worden aangewend voor structuurversterkende projecten welke absoluut geen exploitatieve consequenties hebben voor de toekomst. Daarnaast is het belangrijk dat de projecten inhoudelijk zo nauw mogelijk aansluiten bij het bestaande beleid, maar wel nadrukkelijk additioneel zijn. De projecten moeten voorts passen binnen de volgende thema's:</p> <p>a) Versterking Utrechtse economie (bedrijventerreinen en kenniseconomie)(€ 10 mln.) b) Investing in duurzame ontwikkelingen (natuur, landschap en milieu)(€ 15 mln.) c) Stedelijke vernieuwing (inclusief sociale samenhang in stedelijk gebied)(€ 10 mln.) d) Cultuurhistorie en behoud erfgoed (€ 10 mln.) e) Zorg en welzijn (€ 10 mln.) f) Instelling grondbank ten behoeve van strategisch grondbeleid (€ 5 mln.)</p> <p>€ 5 mln. is gereserveerd voor de rentederving op vóórfinancieringen</p>
Ambtelijk beheerder	Coördinatie afdeling Financiën (per onderdeel de diverse afdelingsmanagers)
Voeding	In 2004 is eenmalig € 65.000.000 gestort vanuit de reserve dekking Structuurfonds.
Plafond/streefbedrag	Plafond € 65.000.000
Minimumbedrag	€ 0
Bestedingsplan	Er is geen specifiek bestedingsplan.
Voorwaarden besteding	<p>De bestedingen moeten betrekking hebben op de bovengenoemde thema's.</p> <p>a. het Stimuleringsfonds mag uitsluitend worden aangewend voor bijzondere of additionele projecten en inspanningen die in beginsel geen exploitatieve consequenties hebben;</p> <p>b. het Stimuleringsfonds mag geen budgettaire verruiming voor het bestaande beleid tot gevolg hebben;</p>
Looptijd	Er is geen einddatum vastgesteld.
Risico's	n.v.t.
Bijzonderheden	Bijzonderheden

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0440006 Reserve projecten
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS2006BEM06 d.d. 10-04-2006
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Projecten hebben een andere cyclus dan het reguliere beleid, ze zijn in principe eenmalig, echter hun cyclus gaat over de jaargrenzen heen. Jaarlijks zullen van specifiek benoemde projecten de nog niet uitgegeven bedragen worden gestort in deze reserve en na jaarovergang direct teruggeboekt worden naar de verschillende projecten.
Functie	Egaliseren
Doel	Zekerheid creëren over het beschikbaar blijven van in een jaar niet volledig bestede incidentele projectkredieten.
Ambtelijk beheerder	Afhankelijk van de projecten
Voeding	Door storting van nog niet uitgegeven projectbudgetten.
Plafond/streefbedrag	Niet vermeld.
Minimumbedrag	€ 0
Bestedingsplan	Aan specifiek benoemde projecten (info uit Opmerkingen / vragen / knelpunten n.a.v. VTO Advies Projecten d.d. 24-03-2009 - Huisvesting - Platteland in Ontwikkeling (2009 laatste jaar) - Ruimte voor de Lek - WABO - Stationgebied Driebergen-Zeist - Breedband - Rijden op aardgas - Schoon Schip - Ontwikkeling Antidiscriminatievoorzieningen in de provincie Utrecht - Portaal - OV Chipkaart - KAR – DRIS - Stimulering (beeld-)kwaliteitsplannen (aanmelding bij VJN ?) - Linschoterwaard
Voorwaarden besteding	- korte toelichting in de jaarrekening over voortgang projecten en redenen voor niet besteden - bij storting van meer dan 10% van jaarraming in reserve een verplichte begrotingswijziging voor resterende projecttermijn - hogere uitgaven dan geraamd mogen uit de projectreserve onttrokken worden mits het project hierdoor wordt versneld en kostendekkendheid aantoonbaar gerealiseerd kan worden.
Looptijd	N.v.t.
Risico's	Kostendekkendheid niet mogelijk, afbakening projecten in reserve, wie heeft mandaat om projecten aan de reserve te koppelen, onduidelijk wanneer een project een eigen reserve krijgt en wanneer niet
Bijzonderheden	Project Huisvesting zal vermoedelijk in september 2009 worden afgerond en gaat dan in de lijn verder bij afdeling FSE. Het saldo wat dan in de projectreserve resteert wordt overgeboekt naar FSE.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0440004 Provinciaal structuurfonds
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS B&M 17/2001, d.d. 12 november 2001 bij Evaluatie reserves en voorzieningen
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Dekken van de kosten van Agenda 2010. Er wordt voor een langere periode geld ter beschikking gesteld t.b.v. specifieke doelen die de jaargrens overschreiden.
Functie	Egaliseren
Doel	De reserve fungeert als een egaliseringsreserve ten behoeve van de uitvoering van Agenda 2010. De in de begroting voor Agenda 2010 beschikbare middelen worden in het Structuurfonds gestort en vervolgens wordt het fonds aangewend ter bekostiging van de projectuitgaven.
Ambtelijk beheerder	Afdelingshoofd Financien
Voeding	Jaarlijkse storting tot en met 2009/2010 t.l.v. de algemene middelen (uit renteopbrengst REMU-gelden, reserve Dekking Provinciaal structuurfonds)
Plafond/streefbedrag	Oorspronkelijk € 76,8 mln.
Minimumbedrag	€ 0, de reserve mag niet negatief staan.
Bestedingsplan	projectplan en projectbegroting zijn voorgelegd aan PS.
Voorwaarden besteding	Goedkeurende begroting en afronding project worden voorgelegd aan PS.
Looptijd	Bij einde van het laatste project. Er wordt naar gestreefd om eind 2010 agenda 2010 af te ronden.
Risico's	Bij een aantal projecten wordt geschat dat er risico's zijn. Deze worden afgedekt middels risicoreserve.
Bijzonderheden	Zie ook reserve Dekking Provinciaal Structuurfonds; jaarlijks wordt een voortgangsrapportage aan PS gepresenteerd over Agenda 2010 projecten.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0440020 Reserve NTVA provincie Utrecht
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	In de jaarrekening 1987 is (met terugwerkende kracht ook over 1986) de saldireserve gesplitst in een algemeen deel en een deel waaraan een bestemming was verbonden. Dit laatste betrof met name gelden voor eenmalige activiteiten waarvan de realisatie niet tijdig mogelijk was gebleken. Dit afgesplitste deel kreeg in 1988 de naam: "reserve nog te verrichten activiteiten".
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Het gaat hierbij om bedragen die worden overgeboekt van het ene naar het andere jaar en waarvan bekend is waarvoor zij zullen worden gebruikt
Functie	Egaliseren
Doel	Jaarlijks worden incidentele gelden beschikbaar gesteld voor eenmalige activiteiten en dergelijke. Indien het onmogelijk blijkt een activiteit/project in het betreffende jaar te realiseren mag - op basis van een gedegen motivering - het daarvoor beschikbaar gestelde bedrag éénmaal geheel of gedeeltelijk worden overgeboekt naar het volgende jaar.
Ambtelijk beheerder	Afhankelijk van de projecten/activiteiten, algemeen beheer door de afdeling financiën.
Voeding	De bedragen welke in een bepaald jaar beschikbaar zijn gesteld voor incidentele activiteiten maar in dat jaar nog niet blijken te kunnen worden gerealiseerd, kunnen - bij een afzonderlijk besluit - aan deze reserve worden toegevoegd. Besteding moet dan in het eerstvolgende jaar plaatsvinden. In een enkel geval kan - om zeer gegronde redenen - nog éénmaal overboeking plaatsvinden.
Plafond/streefbedrag	N.v.t.
Minimumbedrag	€ 0.
Bestedingsplan	Bij begrotingswijziging worden de overgeboekte bedragen opgenomen in de raming van het volgende begrotingsjaar onder gelijktijdige onttrekking aan de reserve. Uiteraard moet daarbij het oorspronkelijke doel worden gehandhaafd
Voorwaarden besteding	Bij begrotingswijziging worden de overgeboekte bedragen opgenomen in de raming van het volgende begrotingsjaar onder gelijktijdige onttrekking aan de reserve. Uiteraard moet daarbij het oorspronkelijke doel worden gehandhaafd
Looptijd	N.v.t.
Risico's	wie heeft mandaat om projecten aan de reserve te koppelen, onduidelijk wanneer een project een eigen reserve krijgt en wanneer niet, wanneer deze reserve wanneer projectenreserve
Bijzonderheden	Geen.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0410002 Risicoreserve
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	Instellen PS2008BEM19, d.d. 23 juni 2008 & kenmerken PS2009PS05, d.d. 8-06-2009.
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Bij de herijking van de reserves en voorzieningen zijn diverse kleinere bestemmingsreserves in één risicoreserve gestort waarvan 10% als heroverweegbaar wordt beschouwd. De opgeheven reserves behouden trekkingsrechten maar de verwachting is dat een deel niet door gaat/goedkoper uitvalt, waardoor een voordeel wordt gerealiseerd en (een deel van) de reserve zal kunnen vervallen.
Functie	Egaliseren
Doel	Opvangen van verplichtingen/financiële risico's van bij Stofkam I vervallen bestemmingsreserves.
Ambtelijk beheerder	Coördinatie afdeling Financiën (per onderdeel de diverse afdelingsmanagers).
Voeding	De saldi van de vervallen reserves +/- 10% (ihkv. stofkam I).
Plafond/streefbedrag	€ 4.469.000 (aan de reserve worden geen nieuwe bedragen toegevoegd).
Minimumbedrag	0.
Bestedingsplan	De oorspronkelijke projecten: Lustwarande, Schammer, voorfinanciering REG, verdrogingsbestrijding, CHS, Tsunami, Knelpunten verpl.agr. bedr. EHS-De Venen, Archeologisch informatiecentrum en de NTVA Kabinet.
Voorwaarden besteding	Activiteiten gekoppeld aan de opgeheven reserves.
Looptijd	Afhankelijk van het tijdstip waarop de beleidsdoelen gerealiseerd worden.
Risico's	Er is 10% vanaf gehaald ervan uitgaande dat niet alle projecten volledig door gaan/goedkoper uitvallen. Het risico bestaat dat dit niet zo is en er onvoldoende middelen zullen zijn en dat op een gegeven moment niet meer bekend is wat waar voor is.
Bijzonderheden	Bij beëindiging van projecten die vanuit deze reserve worden gefinancierd, wordt een voordelig saldo eerst verrekend met de taakstelling (€ 497.000 negatief) de "bijdrage uitvoeringsprogramma". Als deze taakstelling volledig is behaald vallen nieuwe voordelen vrij ten gunste van de algemene middelen.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0442003 Reserve Cofinancieringsfonds
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	Instellen PS2007BEM06, d.d. 15 februari 2007 & PS2006BEM11 VJN'06, d.d. 21 maart 2006
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Een belangrijke voorwaarde voor het verkrijgen van Europese of rijkssubsidies, bijvoorbeeld via het Fonds Economische Structuurversterking, het Programma Pieken in de Delta, Europese structuurfondsen, voor daarvoor in aanmerking komende projecten, is mede-financiering of cofinanciering door de Nederlandse overheid. Deze cofinanciering kan, afhankelijk van het fonds, deels door het Rijk, maar kan ook deels door de provincie worden gerealiseerd. Het fundamentele uitgangspunt voor de provincie Utrecht is dat cofinanciering invulling krijgt middels projecten die reeds in de (meerjaren)begroting zijn opgenomen. Het is immers doelmatig dat de doelstellingen die "Brussel" met Europese subsidies tracht te realiseren enerzijds en de provinciale doelstellingen anderzijds zoveel mogelijk overeenkomen, i.c. op elkaar aansluiten. In deze situatie hoeven voor cofinanciering geen extra middelen te worden gereserveerd.
	Toch is de beschikbaarheid van een cofinancieringsfonds nuttig met het oog op de volgende omstandigheden: a. om Europese subsidies veilig te stellen, dienen de desbetreffende projecten vóór een bepaalde deadline te worden afgerond. Deze tijdslijm kan onder druk komen te staan doordat de provinciale planning hierop niet aansluit en/of dat middelen in een andere periode beschikbaar komen. In deze situatie kan een buffer in de vorm van het cofinancieringsfonds uitkomst bieden, bijvoorbeeld door vóórfinanciering van een Europees project; b. in uitzonderingsgevallen kan een Europees project toch additioneel zijn ten opzichte van de vastgestelde begroting van de provincie. Hieraan kunnen onder meer financiële overwegingen ten grondslag liggen. Zo kunnen projecten, die eerst buiten de afweging zijn gevallen, door Europese subsidies toch weer binnen handbereik komen.
Functie	Egaliseren
Doel	Cofinanciering van projecten in het kader van het operationeel Programma Landsdeel West EFRO 2007-2013 en cofinanciering van projecten in het kader van Pieken in de Delta. Bij projecten in het kader van EFRO wordt voor cofinanciering in eerste instantie een beroep gedaan op derden als rijk, gemeenten, Kamers van Koophandel en de Universiteit.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Economische zaken, Cultuur en Vrije Tijd
Voeding	Middels voorjaarsnota (2006).
Plafond/streefbedrag	Vooralsnog € 10 mln. In de VJN '06 ter beschikking gesteld (4 maal 2,5 mln. in 2006, 2008, 2009 en 2010)
Minimumbedrag	€ 0
Bestedingsplan	Het verstrekken van cofinancieringsbijdragen waar projecten zich voor doen.
Voorwaarden besteding	Conform het gestelde in artikel 7.2. van de Bijlage, bedoeld in artikel 27 van de Algemene Subsidieverordening van de provincie Utrecht: EFRO/Pieken in de Delta 1. Gedeputeerde Staten van Utrecht kunnen subsidie verstrekken in aanvulling op het Operationeel Programma Kansen voor West, vastgesteld krachtens artikel 32 van de verordening nr. 1083/2006 van de Raad van de Europese Unie van 11 juni 2006 houdende algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds en tot intrekking van de verordening (EG) nr. 1260/1999 (PbEGL210) 2. Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verstrekken in aanvulling op subsidie krachtens de vigerende subsidieregeling Pieken in de Delta Noordvleugel Randstad. 3. Subsidie wordt slechts verstrekt: a. voor zover de activiteiten het belang van de provincie Utrecht betreffen; b. ten behoeve van projecten die voldoen aan de selectie- en prioriteringscriteria, zoals gesteld in respectievelijk de vigerende subsidieregeling Pieken in de Delta of het vigerende toetsingskader Operationeel Programma Kansen voor West 2007-2013 voor zover het Prioriteit 1 (Kenniss, Innovatie en Ondernemerschap) of Prioriteit 2 (Attractieve Regio's) betreft.

	<p>Voor projecten die worden ingediend ten laste van het cofinancieringsfonds dient nadrukkelijk te worden aangetoond:</p> <ul style="list-style-type: none"> - waarom deze projecten niet al in de (meerjaren)begroting van de provincie zijn opgenomen; - waarom/in welke mate deze projecten bijdragen aan het realiseren van de provinciale doelstellingen, ook al zijn ze niet in de reguliere begroting opgenomen.
Looptijd	Er is bij instelling geen opheffingsdatum genoemd. Pieken in de Delta loopt voor zover nu bekend tot 2010. EFRO tot 2013.
Risico's	nvt.
Bijzonderheden	<p>Bijzonderheden:</p> <p>Een inschatting is dat het door de provincie te leveren aandeel circa € 12,5 miljoen zou moeten bedragen. Dit zou kunnen worden gestort in een provinciaal cofinancieringsfonds voor de periode 2007-2015 (er rekening mee houdend dat jaarbudgetten binnen 2 jaar moeten zijn uitgegeven, de N+2-regel). Het bedrag zou in meerdere fasen kunnen worden opgebouwd, bijvoorbeeld met een jaarlijkse storting van € 2,5 miljoen. Voor 2007 zijn de middelen vooralsnog ontoereikend voor een storting. Omdat het om een fonds gaat zullen wij er zorg voor dragen het fonds steeds voldoende te vullen zodat hier geen knelpunt ontstaat.</p> <p>Bij Pieken in de Delta is PU verplicht om van het totale cofinancieringsdeel van een project de helft voor haar rekening te nemen.</p> <p>Bij EFRO en Pieken in de Delta verschilt de indieningsmethodiek voor projecten. Bij EFRO is gedurende het gehele jaar mogelijk om projecten in te dienen Bij Pieken in de Delta is sprake van een jaarlijkse indieningstermijn.</p>

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0447005 Reserve DigiDiv/DIVA
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS2006BEM33 - dd 9 september 2006
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Het betreft een bestemmingsreserve die dient voor de dekking van de projectkosten gedurende de looptijd van het project
Functie	Egaliseren
Doel	Het project DIVA, voorheen DiGiDiv, richt zich op het digitaliseren van de documentaire informatievoorziening binnen de Provincie Utrecht. Het doel is inrichten van het beheer van elektronische dossiers en het leveren van elektronische werkprocesondersteuning.
Ambtelijk beheerder	Afdeling Informatievoorziening
Voeding	Eenmalige storting. Aanvullende toevoegingen alleen na specifieke stantenvoorstel
Plafond/streefbedrag	€ 5.000.000
Minimumbedrag	0
Bestedingsplan	Reserve tbv het project DIVA - Digitaal Werken. In dit project worden de processen waarin documentaire informatievoorziening een rol speelt gedigitaliseerd. Tevens wordt workflowmanagement gebruikt voor routing, afhandeling en overdragen van gegevens gebruikt voor afhandeling en overdragen van gegevens van en naar andere systemen.
Voorwaarden besteding	Zie bestedingsplan
Looptijd	2006 - 2011
Risico's	De besteding van middelen van het project DIVA is conform de prognose (Najaarsmarap 2009)
Bijzonderheden	Het project DIVA is ondergebracht bij het programma 'Utrecht E-Provincie'

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0447004 Reserve ICT
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS2004BEM19 - dd. 25 mei 2004
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Bedrag is nodig voor instandhouding standaardniveau ICT/voorzieningen. In juni 2008 is meerjarig investeringsprogramma vastgesteld dat uit deze reserve wordt gefinancierd. De reserve is nodig om te voorkomen dat voor elke ICT' investering de gang naar PS moet worden gemaakt.
Functie	Egaliseren
Doel	De ICT-reserve is bedoeld als hulpmiddel voor de egalisatie van sterk ongelijkmatig verlopende ICT-uitgaven. Daarnaast moet de ICT-reserve toereikend zijn om de uitgaven in de eerstvolgende periode te dekken.
Ambtelijk beheerder	Afdeling Informatievoorziening
Voeding	Jaarlijks wordt € 1.145.140 toegevoegd.
Plafond/streefbedrag	De nu beschikbaar gestelde bedragen zijn vooralsnog als plafondbedrag aan te merken. Op basis van een herijking kan dit plafond worden aangepast.
Minimumbedrag	Een negatief saldo is niet toegestaan.
Bestedingsplan	Voor het inzetten van gelden uit de reserve zal jaarlijks een investeringsplan worden opgesteld met daarbij een globaal plan voor de twee volgende jaren.
Voorwaarden besteding	Voor het inzetten van gelden uit de reserve zal jaarlijks een investeringsplan worden opgesteld met daarbij een globaal plan voor de twee volgende jaren.
Looptijd	n.t.v.
Risico's	Eventuele extra kosten tbv vervanging van delen van de achterliggende technische infrastructuur worden verrekend met de reserve ICT.
Bijzonderheden	Twee jaar na de instelling van de reserve is een herijking voorzien.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0447006 Reserve Westelijke corridor
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	Vaststelling Jaarrekening 2007, PS 23 juni 2008
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	In beginsel financieert de wegbeheerder de aanleg van ecoducten. Prorail betaalt het ecoduct over de spoorlijn en Rijkswaterstaat dat over de A28. Over de financiering van het ecoduct Beukbergen (€ 5 mln) over de provinciale N237 hebben wij eerder het standpunt ingenomen dat indien daarvoor de financiële ruimte resteert binnen Hart van de Heuvelrug, deze kosten vanuit het programma gefinancierd moeten worden. Tegen die achtergrond is besloten de reserve Westelijke corridor in te stellen indien verevening niet mogelijk is. In de clusterovereenkomst is voorzien in een bepaling waardoor de provincie de mogelijkheid heeft om, indien sprake is van een overschot in het fonds van HvdH, de aanlegkosten daaruit te financieren. Prorail en Rijkswaterstaat hebben deze mogelijkheid niet voor de kosten van de door hun aan te leggen ecoducten.
Functie	Egaliseren
Doel	Financieren van projecten binnen de Westelijke Corridor waarbij verevening, zoals afgesproken binnen Hart van de Heuvelrug, niet mogelijk is.
Ambtelijk beheerder	Welke afdelingsmanager is ambtelijk beheerder?
Voeding	Storting van € 5 mln conform voorstel tot aanwending van het rekeningresultaat 2007.
Plafond/streefbedrag	€ 5.000.000
Minimumbedrag	Deze reserve mag niet negatief staan
Bestedingsplan	Aan de projecten binnen de Westelijke corridor waarbij verevening niet mogelijk is.
Voorwaarden besteding	Via de (programma) begroting kunnen middelen op basis van inschattingen worden onttrokken aan de bestemmingsreserve.
Looptijd	Niet gespecificeerd.
Risico's	Niet benoemd.
Bijzonderheden	PS2009RGW12 d.d. 8 juni 2009 vanaf 2009 wordt rente toegevoegd aan de reserve, aangezien de opbrengsten binnen het programma Hart van de Heuvelrug in de tijd gezien achterblijven, is er aanleiding om vanaf 2009 rente toe te voegen aan de reserve Westelijke corridor. Daarmee wordt voorkomen dat discrepantie ontstaat tussen boekwaarde en risicodekking.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0443005 Reserve aanvulling ISV
Soort	Bestemmingsreserve (Gelet op het karakter zijn er redenen om de "Aanvulling investeringsbudget stedelijke vernieuwing" als reserve of als voorziening aan te merken. Omdat niet altijd voor het hele saldo vastligt waaraan dat bedrag zal worden besteed, wordt het als een reserve aangemerkt.)
Instellingsdatum	PS besluit 2001 (met terugwerkende kracht per 01-01-2001)
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	De ISV-tijdvakken zijn altijd periodes van 5 jaar of langer. Van te voren is onbekend in welk jaar van het ISV-tijdvak de middelen worden besteed.
Functie	Egaliseren
Doel	Verlenen van investeringsbudgetten aan gemeenten ter bevordering van de uitvoering van de stedelijke vernieuwing.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager MOW.
Voeding	De reserve wordt gevoed met de structurele jaarstorting van aanvullende reserve SDV minus het gedeelte voor restauratie woonhuismonumenten (per saldo een structurele storting van € 451.000). Op grond van artikel 18, vijfde lid, van de Verordening stedelijke vernieuwing provincie Utrecht 2000, worden vrijvallende middelen uit de reserve "Uitvoering Wet op de Stads- en Dorpsvernieuwing" en de reserve "Aanvulling stads- en dorpsvernieuwing" eveneens toegevoegd aan de nieuwe reserve.
Plafond/streefbedrag	N.v.t. De gehele omvang van de reserve wordt betrokken bij de voorbereiding van het besluit over de verdeling in investeringsbudgetten stedelijke vernieuwing.
Minimumbedrag	€ 0
Bestedingsplan	Er wordt in 2010 nog € 748.205 uitgegeven. Met betrekking tot het tijdvak ISV-3 zijn de uitgaven nog niet bekend. Dit komt mede doordat de afspraken met het Rijk over de te leveren prestaties pas in de tweede helft van 2009 worden gemaakt (zie ook relevante ontwikkelingen).
Voorwaarden besteding	Bestedingen (uitgekeerde bedragen aan gemeenten) zijn gebaseerd op de Verordening stedelijke vernieuwing provincie Utrecht 2000.
Looptijd	Zodra bevordering van de uitvoering van stedelijke vernieuwing niet meer nodig is. Aan het eind van elk ISV-tijdvak wordt bekeken wat de stand is. Op dit moment is bekend dat het laatste ISV-tijdvak loopt t/m 2014. Tegen die tijd zal bekeken worden of er ook nog een ISV-4 komt. De reserve moet dus minimaal t/m 2014 in stand gehouden worden.
Risico's	N.v.t.
Bijzonderheden	Indien en voor zover dit voor een goede uitvoering van de wet en verordening gewenst is, kunnen GS binnen de reserve bedragen afzonderen voor nader te omschrijven onderdelen van het investeringsbudget stedelijke vernieuwing. De afzonderlijke bedragen kunnen in elk geval betrekking hebben op de onderdelen: programmameenten, projectgemeenten, bodemsanering en geluidssanering. Er wordt jaarlijks rente toegevoegd. Hiervoor geldt het rentepercentage van de kapitaalmarkt.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0443003 Reserve aanvulling stads- en dorpsvernieuwing
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	Naar aanleiding van de behandeling van de begroting 1985 bij FIN-4/1985. Bij de vaststelling van de bovengenoemde verordening (Ruimte en Groen-1/1995) is de doelstelling nader gedefinieerd. Gelet op het karakter zijn er redenen om de "Aanvulling stads- en dorpsvernieuwing" als reserve of als voorziening aan te merken. Omdat niet altijd voor het gehele saldo vastligt waaraan dat bedrag zal worden besteed, wordt dit als een reserve aangemerkt.
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Verlenen van bijdragen aan gemeenten ter bevordering van de voortgang van stadsvernieuwing (vergelijk artikel 5, eerste lid, van de Verordening stadsvernieuwingsfondsen provincie Utrecht 1995).
Functie	Egaliseren
Doel	Verlenen van bijdragen aan gemeenten ter bevordering van de voortgang van stadsvernieuwing (vergelijk artikel 5, eerste lid, van de Verordening stadsvernieuwingsfondsen provincie Utrecht 1995).
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager MOW.
Voeding	De structurele jaarstorting bedroeg € 567.225 (f 1.250.000). Met de inwerkingtreding van de Wet Stedelijke Vernieuwing (WSV) worden geen nieuwe stortingen meer gedaan en worden nog uitsluitend bestaande afspraken afgewikkeld.
Plafond/streefbedrag	€ 0, zie opmerking bij voeding.
Minimumbedrag	€ 0.
Bestedingsplan	Verlenen van bijdragen aan gemeenten ter bevordering van de voortgang van stadsvernieuwing.
Voorwaarden besteding	Bedragen worden uitgekeerd aan gemeenten op basis van de Verordening stadsvernieuwingsfondsen provincie Utrecht 1995.
Looptijd	Op het moment dat de laatste 2 projecten (Houten en Oude Water) zijn afgerekend. Dit is in principe in 2009, maar omdat de bijdrage zijn gelijkgeschakeld met de ISV is er een uitloop mogelijk naar 2010. Uiterlijk 2010 kan de reserve dus worden opgeheven.
Risico's	N.v.t.
Bijzonderheden	N.v.t.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0440008 Reserve collectief particulier opdrachtgeverschap
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	Vaststelling najaarsrapportage 10 november 2008 PS2008BEM31
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Omdat dit bedrag pas in 2009 en 2010 wordt besteed.
Functie	Egalisatie
Doel	Financieren van stimuleringsprojecten die passen binnen het kader van het Actieplan Woningbouw (Collectief particulier opdrachtgeverschap) dat op 22 november 2007 aan de Tweede Kamer is verzonden. Streven van de ondersteuningsmaatregelen is dat minimaal 6 CPO-projecten daadwerkelijk worden gerealiseerd.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager MOW.
Voeding	Bijdrage van het Rijk welke via de junicirculaire 2008 beschikbaar is gesteld.
Plafond/streefbedrag	€ 606.000, zijnde het beschikbare budget ontvangen van het Rijk.
Minimumbedrag	€ 0
Bestedingsplan	Via de (programma) begroting kunnen middelen op basis van inschattingen worden onttrokken aan de bestemmingsreserve.
Voorwaarden besteding	Initiatiefgroepen (die een CPO-project willen realiseren) komen pas in aanmerking voor ondersteuning als er sprake is van een globaal plan met minimaal 10 woningen, er aantoonbaar sprake is van een 'groep' en er reeds contact is geweest met de betrokken gemeente.
Looptijd	Tot en met 2011.
Risico's	Bij CPO gaat het om een relatief vernieuwende aanpak bij de realisatie van woningen. Hoewel bestaande projecten aantonen dat CPO een aantal positieve effecten teweeg brengen, leidt dit nog niet tot de ontwikkeling van een groot aantal nieuwe projecten. Gemeenten en woningcorporaties zijn nog onbekend met de mogelijkheden van CPO en stellen zich vaak terughoudend op. Bij de opzet van dit project is nauw aangesloten bij ervaringen die elders zijn opgedaan en is nauw overleg gevoerd met het Ministerie van VROM en de SEV. De eerste reacties van gemeenten en woningbouwcorporaties op het initiatief van de provincie zijn positief. Het is echter moeilijk in te schatten of dit leidt tot de ontwikkeling van het beoogde aantal initiatieven. Belangrijk knelpunt hierbij is de beperkte beschikbaarheid van bouwlocaties.
Bijzonderheden	Eind 2009 wordt een korte tussenevaluatie uitgevoerd op basis waarvan de aanpak (bijlage bij statenvoorstel PS2008 WMC21) eventueel kan worden verfijnd en waar nodig worden bijgesteld.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0443002 Reserve aankoop c.q. veiligstellen natuurterreinen
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	FIN-1/1983.
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Subsidiëring van aankopen van aangewezen natuurterreinen mogelijk te maken zonder grote schommelingen in de jaaruitgaven. Gelet op het karakter zijn er redenen om deze reserve als reserve of als voorziening aan te merken. Omdat niet voor het gehele saldo vastligt waaraan dat bedrag zal worden besteed wordt dit als een reserve aangemerkt.
Functie	Egaliseren
Doel	Subsidiëring van aankopen van aangewezen natuurterreinen mogelijk te maken zonder grote schommelingen in de jaaruitgaven.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager ILG
Voeding	De structurele jaarstorting bedraagt € 680.000. (€ 681.000 in 2008). Met ingang van de begroting 2003 wordt tot en met 2006 jaarlijks € 400.000 extra toegevoegd. Daarnaast is op basis van de besluitvorming over het Coalitieakkoord in 2003 nog eens extra € 2.000.000 toegevoegd en gedurende de jaren 2004 tot en met 2007 nog eens jaarlijks € 500.000.
Plafond/streefbedrag	Er is geen maximumbedrag bepaald.
Minimumbedrag	€ 0.
Bestedingsplan	De op basis van subsidie-vaststellingen betaalde bedragen.
Voorwaarden besteding	De op basis van subsidie-vaststellingen betaalde bedragen.
Looptijd	Er is bij instelling geen opheffingsdatum genoemd.
Risico's	Onbekend.
Bijzonderheden	Geen

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0423004 Reserve ecoducten
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS2006BEM11, d.d. 15 mei 2006 (Voorjaarsnota 2006)
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Het doel van deze reserve is om ter beschikking gestelde provinciale gelden die nog niet gebruikt zijn, beschikbaar te houden voor het aangegeven doel.
Functie	Egaliseren
Doel	Financiering van het programma Prioriteiten Ecopassages bij provinciale wegen tot en met 2015 dat in mei 2005 is vastgesteld ter uitvoering van het Meerjarenprogramma Faunavorzieningen.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager ILG
Voeding	Bij behandeling van de voorjaarsnota 2006 (PS 15 mei 2006) is besloten om € 4,9 miljoen te storten in de reserve voor de N227 Leusderheide- Den Treek uitvoering en € 1,0 miljoen voor de Biltse Rading uitvoering.
Plafond/streefbedrag	Niet van toepassing
Minimumbedrag	De reserve mag niet negatief staan.
Bestedingsplan	De op basis van de daartoe strekkende besluiten voor diverse ecoducten betaalbaar gestelde middelen
Voorwaarden besteding	De op basis van de daartoe strekkende besluiten voor diverse ecoducten betaalbaar gestelde middelen
Looptijd	Zodra de ecoducten gerealiseerd zijn, verwachting: 2015
Risico's	Onbekend
Bijzonderheden	N227 Leusderheide- Den Treek is af. Er resteert € 300.000. In de najaarsrapportage 2009 wordt voorgesteld om dit bedrag in te zetten voor continuering van het programma Prioriteiten Ecopassages. Om het programma Prioriteiten Ecopassages te continueren zullen er nieuwe projecten voorbereid moeten worden. Om te komen tot een goede locatiekeuze en een voorlopig ontwerp is voor 2009 - 2011 een bedrag van totaal €300.000 nodig, waarvan € 100.000 in 2009.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0443006 Reserve knelpunten landelijk gebied
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS-besluit van 12-11-2001 (B&M-17/2001 Evaluatie reserves en voorzieningen)
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Het doel van deze reserve is om ter beschikking gestelde provinciale gelden die nog niet gebruikt zijn, beschikbaar te houden voor het aangegeven doel.
Functie	Egaliseren
Doel	Deze reserve is bedoeld om knelpunten die zich voordoen bij de realisering van de Ecologische hoofdstructuur en die niet via reguliere regelingen zijn te ondervangen mee te kunnen helpen oplossen
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager ILG
Voeding	Bij vaststelling van de kadernota 2001 (PS 22-5-2000) is een motie aangenomen door PS om deze reserve in het leven te roepen. Via kadernotaproject nr 95 onder beleidstaak 2.5 is invulling gegeven aan deze motie. Aanvankelijk was een bedrag van 1 miljoen gulden geraamd. Bij de begrotingsbehandeling 2001 (PS 13-11-2000) is dit bedrag verhoogd tot 1,5 miljoen gulden (€ 680.000). Naar aanleiding van een evaluatie van deze reserve heeft de commissie R&G geadviseerd deze reserve te handhaven en aan te vullen met een incidenteel bedrag van € 700.000. Dekking uit streekplan en voorjaarsnota 2004 (PS 24 mei 2004).
Plafond/streefbedrag	Niet van toepassing.
Minimumbedrag	De reserve mag niet negatief staan.
Bestedingsplan	Onttrekkingen vinden plaats t.b.v. situaties, die voldoen aan de criteria, zoals beschreven in commissievoorstel R&G-01/43 van 14 juni 2001.
Voorwaarden besteding	Onttrekkingen vinden plaats t.b.v. situaties, die voldoen aan de criteria, zoals beschreven in commissievoorstel R&G-01/43 van 14 juni 2001.
Looptijd	Er is bij de evaluatie (18 november 2002) geen opheffingsdatum voor de reserve genoemd.
Risico's	Onbekend.
Bijzonderheden	De reserve heeft een tijdelijk karakter. Na twee jaar heeft een evaluatie plaatsgevonden en heeft de commissie R&G (18 november 2002) geadviseerd deze reserve te handhaven. Bij behandeling van de nota herijking reserves en voorzieningen (PS 27-05-2005) is besloten de reserve te handhaven. Daarnaast dient de reserve als cofinanciering van de bestuursovereenkomst ILG (GS 4 juli 2006).

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0443011 Reserve uitvoeringsprogramma woonschepenbeleid
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS d.d. 27 juni 2005 - PS2005BEM20
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Waarom is het noodzakelijk om de reserve/voorziening in te stellen, welke onderbouwing bestaat hiervoor?
Functie	Egaliseren
Doel	Deze reserve is bedoeld voor het projectmatig oplossen van woonschepenknelpunten binnen de periode 2005-2008 door herinrichting, aankoop, opheffing met nadeelcompensatie, verplaatsing en aanleg van compenserende ligplaatsen
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager van de afdeling Vergunningverlening
Voeding	Gedurende de jaren 2005, tot en met 2008 € 30.000 per jaar. In 2005 heeft een extra storting plaatsgevonden van € 750.000 op grond van de Voorjaarsnota 2004. Verwacht wordt dat in de loop van de projectperiode aanvullende stortingen gerealiseerd kunnen worden ten laste van medefinanciers, subsidies alsmede opbrengsten uit ruimtelijke compensatie en invoering huur/precario voor woonschepen in provinciale wateren. Deze zijn vooralsnog geraamd op € 1.600.000
Plafond/streefbedrag	Het maximum van de reserve bedraagt maximaal € 4.125.000.
Minimumbedrag	De reserve mag conform de programmabegroting 2005 gedurende de jaren 2005 t/m 2008 negatief staan tot een maximum van respectievelijk € 2.875.000,- (2005), € 2.375.000,- (2006) € 1.875.000 (2007) en € 1.375.000,- (2008 en verdere jaren)
Bestedingsplan	Waarom en wanneer worden de middelen uitgegeven? Zo concreet mogelijk, ter onderbouwing van de omvang
Voorwaarden besteding	De op basis van taxaties, opdrachten en met bewoners overeengekomen en vastgestelde kosten voor herinrichting, aankoop, opheffing met nadeelcompensatie, verplaatsing en aanleg van compenserende ligplaatsen. Voor het inzetten van gelden uit de reserve zal jaarlijks een investeringsplan worden opgesteld met daarbij een globaal plan voor de twee volgende jaren.
Looptijd	tot en met 2012 (notitie woonschepen beleid 2002-2012)
Risico's	Onzekerheid over bijdragen van derden bij het oplossen van knelpuntligplaatsen van woonschepen. Deze bijdragen komen voort uit de verkoop van ligplaatsen en woonschepen.
Bijzonderheden	Zie ook voorziening Reallocatie woonschepen. Jaarlijks wordt aan PS een voortgangsrapportage gepresenteerd.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0443013 Reserve ILG
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	Bij PS-besluit 16 oktober 2006 van PS2006REG18
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Reserve is noodzakelijk voor de cofinanciering van de bestuursovereenkomst met het Rijk.
Functie	Egaliseren
Doel	Het doel van deze reserve is het ten behoeve van de noodzakelijke cofinanciering beschikbaar stellen van middelen ter realisatie van de activiteiten in het kader van de Bestuursovereenkomst ILG van 11 december 2006
Ambtelijk beheerder	Afdelingmanager ILG
Voeding	€ 26.100.000, waarvan € 23.500.000 bij besluit PS2006REG18 en € 2.600.000 bij besluit PS2006REG21
Plafond/streefbedrag	Niet van toepassing
Minimumbedrag	De reserve mag niet negatief staan
Bestedingsplan	Onttrekkingen vinden plaats t.b.v. cofinanciering van activiteiten vallend binnen de kaders van de Bestuursovereenkomst ILG
Voorwaarden besteding	Onttrekkingen vinden plaats t.b.v. cofinanciering van activiteiten vallend binnen de kaders van de Bestuursovereenkomst ILG
Looptijd	De Bestuursovereenkomst ILG loopt van 2007 tot en met 2013
Risico's	Niet benoemd.
Bijzonderheden	De Bestuursovereenkomst ILG loopt van 2007 tot en met 2013

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0423001 Reserve reconstructiewet
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS2005BEM20
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	De bedragen kunnen niet in het ritme van beschikbaarstelling worden besteed.
Functie	Egaliseren
Doel	Het doel van deze reserve is om ter beschikking gestelde gelden die nog niet gebruikt zijn, beschikbaar te houden voor het aangegeven doel: Financiering van het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht Oost "Van Wet naar werkelijkheid" vastgesteld door PS op 13 december 2004 en 10 januari 2005.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager ILG
Voeding	Voor het reconstructieplan is in de begroting 2005 t/m 2007 € 7 miljoen uitgetrokken. Middels de reserve worden de nog niet gebruikte gelden beschikbaar gehouden voor het aangegeven doel.
Plafond/streefbedrag	Niet van toepassing
Minimumbedrag	De reserve mag niet negatief staan.
Bestedingsplan	De uitvoering van het reconstructieplan is voorzien in de periode 2005-2015. Daarnaast zijn de middelen ingezet voor de cofinanciering van de bestuursovereenkomst ILG (GS 4 juli 2006).
Voorwaarden besteding	Onttrekkingen vinden plaats t.b.v. projecten/ uitvoering van het reconstructieplan en de bestuursovereenkomst.
Looptijd	2005-2015 looptijd reconstructieplan
Risico's	Onbekend
Bijzonderheden	De reserve is nodig voor uitvoering van het reconstructieplan en dient als cofinanciering van de bestuursovereenkomst ILG (GS 4 juli 2006).

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0445003 Reserve grote wegenwerken
Soort	Bestemmingsreserve (t/m 2005: Voorziening)
Instellingsdatum	Bij X-14/1988 is de voorziening ingesteld teneinde voor investeringen beschikbare gelden (kredieten) voor de toekomst beschikbaar te houden. Bij besluit PS2005BEM20 d.d. 27 juni 2005 is de voorziening omgezet in een reserve.
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	De voorziening voldeed op twee punten feitelijk niet aan de geldende criteria voor voorzieningen, te weten: 1e Er is geen juridische verplichting tot deze wegenwerken. PS hebben er vrijwillig toe besloten. Bovendien gaat het hier nog vaak om plannen, die in principe nog gewijzigd (of geannuleerd) kunnen worden. 2e Er is (zeker bedrijfseconomisch gezien) geen oorzakelijk verband tussen de geplande toekomstige investeringen en enig boekjaar. Het gaat immers om nieuwe voorzieningen. Op grond hiervan is de voorziening omgevormd tot een bestemmingsreserve.
Functie	Egaliseren
Doel	Het beschikbaar houden van gelden die bestemd zijn voor wegeninvesteringen. Daarnaast is de reserve bestemd voor egalisatie van kosten wegenwerken die niet binnen het jaarbudget kunnen worden gerealiseerd.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Mobiliteit
Voeding	Basis is het vastgestelde SMPU t/m 2020. Op basis hiervan is storting voor materiële en apparaatskosten begroot.
Plafond/streefbedrag	Hangt ten nauwste samen met het jaarlijks vast te stellen meerjarige investeringsplan.
Minimumbedrag	Niet bepaald, mag niet negatief staan.
Bestedingsplan	Bestedingen volgens het Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan (UMP) dat jaarlijks als bijlage bij de programmabegroting wordt gevoegd ter vaststelling door PS.
Voorwaarden besteding	Jaarlijks wordt (per saldo) een bedrag onttrokken dat gelijk is aan de investeringen in het betreffende jaar.
Looptijd	Niet bepaald. Afhankelijk van vastgestelde SMPU.
Risico's	Negatieve stand volgens planning en onduidelijkheid over projecten na 2012.
Bijzonderheden	Geen.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0444005 Reserve concessieverlening EEV
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	Vaststelling Jaarrekening 2006, PS 2 juli 2007
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Reserve is noodzakelijk gezien het incidentele karakter en de periode van meerdere jaren waarin de prestaties geleverd dienen te worden.
Functie	Egaliseren
Doel	Het verbeteren van de luchtkwaliteit door inzet van schonere bussen in de nieuwe concessie voor het openbaar vervoer.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Milieu.
Voeding	Enmalig bij resultaatbestemming jaarrekening 2006.
Plafond/streefbedrag	Oorspronkelijk € 3.360.000. Nastofkam € 1.760.000
Minimumbedrag	€ 1.760.000 aflopend met € 220.000 vanaf 2009.
Bestedingsplan	Vanaf 2009 € 220.000 per jaar (8 jaarlang)
Voorwaarden besteding	Feitelijke onttrekkingen aan deze reserve waren afhankelijk van de uitkomsten van de aanbesteding van de concessies.
Looptijd	Impliciet in 2016 (na 8 jaar).
Risico's	Geen.
Bijzonderheden	Feitelijke onttrekkingen aan deze reserve waren afhankelijk van de uitkomsten van de aanbesteding van de concessies.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0445004 Reserve stimulering OV
Soort	Bestemmingsreserve (t/m 2005: Voorziening)
Instellingsdatum	PS 11-11-2002 hebben bij motie verzocht het Stimuleringsfonds Openbaar Vervoer te gebruiken om het kwaliteitsniveau van het OV en CVV te handhaven en hebben daartoe in 2003 een bedrag van € 454.000 beschikbaar gesteld. De instelling werd geformaliseerd middels PS B&M-17/2001. In feite gaat het om een herstart. Bij besluit PS2005BEM20 d.d. 27 juni 2005 is de voorziening omgezet in een reserve.
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Gezien het feit dat PS kunnen beslissen over de bestemming van deze middelen, is de voorziening omgevormd tot een bestemmingsreserve.
Functie	Egaliseren
Doel	Voorzien in de middelen die nodig zijn om het kwaliteitsniveau van het OV en CVV te handhaven.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Mobiliteit
Voeding	Eerste voeding bij bestuursrapportage 1/2003 vanuit de algemene middelen. Vervolgen: niet gepland maar afhankelijk van nader te formuleren beleid.
Plafond/streefbedrag	Hangt ten nauwste samen met het na te streven kwaliteitsniveau.
Minimumbedrag	Niet bepaald.
Bestedingsplan	Middelen zijn bedoeld voor verbeteren kwaliteit/toegankelijkheid bushaltes en een nieuw knooppunt in Breukelen ten gunste van het randstadspoor.
Voorwaarden besteding	Afhankelijk van toegekende middelen per afzonderlijk project, tot maximaal het saldo.
Looptijd	Niet bepaald, maar afwikkeling ultimo 2010.
Risico's	Geen.
Bijzonderheden	Geen.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0446009 Reserve economische ontwikkeling
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	In zijn oorspronkelijke vorm ingesteld bij FIN-1/1983. Daarna bij CEMENT-2/1998 aangepast. Wederom aangepast PS 12-11-2001; B&M-17/2001. Bij vaststelling van de jaarrekening 2005 is de voorziening omgezet in een bestemmingreserve
Besluitvorming	Door wie is de reserve of voorziening formeel ingesteld?
Nut en noodzaak	Jaarlijks wordt het beschikbare krediet verdeeld over diverse projecten. De gelden voor deze verplichtingen worden vastgehouden in deze voorziening. Daarnaast komen daarin de uit eerder aangegane verplichtingen vrijvallende middelen. Omdat dit laatste bedrag relatief beperkt is/was?, was sprake van een voorziening.
Functie	Egaliseren
Doel	Het administratief verwerken van verplichtingen ten aanzien van subsidies voor projecten ter stimulering van economische ontwikkeling van de provincie
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Economische zaken, Cultuur en Vrije Tijd
Voeding	De bedragen waarvoor wel verplichtingen zijn aangegaan maar die nog niet zijn uitgekeerd. De bedragen die vrijvallen bij afrekening van subsidies.
Plafond/streefbedrag	Geen plafondbedrag omdat eerder aangegane verplichtingen - indien aan de subsidieregels wordt voldaan - niet kunnen worden beperkt
Minimumbedrag	Gelet op het karakter van deze voorziening kan een negatief bedrag niet worden toegestaan
Bestedingsplan	Uitkeringen van subsidiebedragen.
Voorwaarden besteding	Voorwaarden subsidieverordening Economische en Toeristische Ontwikkeling
Looptijd	N.v.t.
Risico's	Niet gespecificeerd
Bijzonderheden	Geen.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0446008 Reserve Toeristische ontwikkeling
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	In zijn oorspronkelijke vorm ingesteld bij FIN-1/1983. Daarna bij CEMENT-2/1998 aangepast. Wederom aangepast PS 12-11-2001; B&M-17/2001. Bij vaststelling van de jaarrekening 2005 is de voorziening omgezet in een bestemmingreserve
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Jaarlijks wordt het beschikbare krediet verdeeld over diverse projecten. De gelden voor deze verplichtingen worden vastgehouden in deze voorziening. Daarnaast komen daarin de uit eerder aangegane verplichtingen vrijvallende middelen. Omdat dit laatste bedrag relatief beperkt was, was sprake van een voorziening.
Functie	Egaliseren
Doel	Het administratief verwerken van verplichtingen ten aanzien van subsidies voor projecten ter stimulering van toeristisch-recreatieve ontwikkeling van de provincie.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Economische zaken, Cultuur en Vrije Tijd
Voeding	De bedragen waarvoor wel verplichtingen zijn aangegaan maar die nog niet zijn uitgekeerd. De bedragen die vrijvallen bij afrekening van subsidies.
Plafond/streefbedrag	Geen plafondbedrag omdat eerder aangegane verplichtingen - indien aan de subsidieregels wordt voldaan - niet kunnen worden beperkt
Minimumbedrag	Gelet op het karakter van deze voorziening kan een negatief bedrag niet worden toegestaan
Bestedingsplan	Uitkeringen van subsidiebedragen.
Voorwaarden besteding	Voorwaarden subsidieverordening Economische en Toeristische Ontwikkeling
Looptijd	N.v.t.
Risico's	Niet gespecificeerd
Bijzonderheden	Geen.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0443004 Reserve investeringsfonds provinciaal erfgoed
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS2006ZCW06, d.d.15 mei 2006
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	De oprichting van een reserve Investeringsfonds provinciaal erfgoed geeft een passende invulling aan de wens van PS zoals vastgelegd in de motie van 5-11-2005. Instelling van een reserve maakt het mogelijk per geval te beslissen over inzet van deze middelen ten behoeve van behoud van één of meer provinciale 'erfgoedparels'. Eerste vulling van het Investeringsfonds met de Bestemmingsreserve monumenten en de nog uitstaande voorfinancieringen is een logisch doel voor deze monumentengelden. Instelling van een reserve maakt het mogelijk per geval te beslissen over inzet van middelen vanuit het CHS-uitvoeringsprogramma ten behoeve van behoud van één of meer provinciale erfgoedparels.
Functie	Egaliseren
Doel	De provincie Utrecht zet zich actief in voor oplossen van Cultuurhistorische knelpunten/provinciale parels.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Economische zaken, Cultuur en Vrije Tijd
Voeding	Eerste vulling met de bestemmingsreserve monumenten en de nog uitstaande voorfinancieringen.
Plafond/streefbedrag	Geen maximum genoemd.
Minimumbedrag	€ 0
Bestedingsplan	Aan de zgn. provinciale erfgoedparels (kerkelijk en industrieel erfgoed). Middels de aangenomen motie van 06-07-2009 is de categorie 'overige buitengewone objecten' door PS opgenomen in het fonds.
Voorwaarden besteding	<p>Kadernotitie:</p> <p>Kerken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het moet een rijksbeschermd kerk of kapel zijn; - de kerk moet opgenomen zijn in de "Quickscan kerken" en daarin op basis van cultuurhistorische waarde voldoende scores; - de restauratie moet urgent zijn, op basis van rapportage van de Monumentenwacht Utrecht. <p>Daarnaast verbinden wij de nadrukkelijke eis dat de restauratie urgent moet zijn.</p> <p>Industrieel erfgoed:</p> <p>Provinciale Staten hebben op 5 februari 2007 de Kadernotitie Industrieel Erfgoed in de provincie Utrecht vastgesteld en hiermee handen en voeten gegeven aan de mogelijkheid als provincie in te zetten op het industrieel erfgoed.</p> <ul style="list-style-type: none"> - het object of complex moet opgenomen zijn in de Top 100 van het rapport "20 vensters op het industrieel erfgoed in de provincie Utrecht"; - er moeten herbestemmingsmogelijkheden voor het object of complex zijn.
	<p>Overige voorwaarden besteding:</p> <ul style="list-style-type: none"> - unieke of buitengewoon representatieve objecten/complexen in een historisch landschappelijke of stedelijke context; - projecten van provinciaal belang op het vlak van restauratie, inrichting of herbestemming met een uitstraling naar het grote publiek; - objecten/complexen, waarvoor andere financieringsbronnen ontoereikend zijn; - objecten/complexen, waar een eenmalige investering impuls noodzakelijk is om het duurzame behoud en duurzame exploitatie te garanderen; - het project moet aantoonbaar de financiële spankracht van de gemeente cq eigenaar te boven gaan; - de bijdrage van de provincie moet duidelijk zichtbaar gemaakt kunnen worden en een wezenlijke financiële bijdrage betekenen voor het betreffende project.; <p>Deze eisen zullen in de subsidieregeling worden uitgewerkt en geconcretiseerd.</p>
Looptijd	Er is geen einddatum genoemd.
Risico's	Het fonds wordt o.a. gevoed uit de terugbetalingen van voorfinancieringen welke onder de vorige regeling zijn verstrekt. Het is onzeker of deze voorfinancieringen altijd (volledig en op tijd) terug betaald worden. In de kadernotitie is dit risico geschat op een half mln.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0446007 Reserve Bibliotheekvernieuwing
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	In 2004 ingesteld.
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Om de budgetten voor het programma bibliotheekvernieuwing beschikbaar te houden.
Functie	Egaliseren
Doel	Om kosten voor bibliotheekvernieuwing uit te bekostigen.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Economische zaken, Cultuur en Vrije Tijd
Voeding	Voor 2004 was een bedrag van € 4 mln beschikbaar gesteld, waarvan € 450.000 in 2004 werd besteed. Het restant van de middelen is in de reserve bibliotheek vernieuwing gestort om het bedrag voor latere jaren beschikbaar te houden.
Plafond/streefbedrag	Geen maximum bepaald.
Minimumbedrag	€ 0.
Bestedingsplan	Aan de ondersteuning van basisbibliotheken en versterking van facilitaire ondersteuning zoals vermeld in het coalitieakkoord 2003-2007.
Voorwaarden besteding	Ten behoeve van bibliotheekvernieuwing.
Looptijd	De gelden uit het coalitieakkoord waren voor de overgangsfase 2005-2008 bestemd. De resterende gelden zijn bestemd voor het SUB (Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken) 2009 .
Risico's	Niet benoemd.
Bijzonderheden	Opmerking bij Stofkam II: € 2,1 mln aan vastgelegde verplichtingen 2008; restant bestemd voor SUB 2009.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0446004 Reserve restauratie kasteel Amerongen
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	De reserve is ingesteld conform het coalitieakkoord 2003-2007 (blz 22).
Besluitvorming	PS.
Nut en noodzaak	Kasteelmuseum Amerongen is sinds 2002 gesloten voor het publiek vanwege ernstige tekortkomingen in de brandveiligheid en elektrische installaties. Daarnaast laat de conditie van de collectie zozeer te wensen over dat omvangrijk ingrijpen noodzakelijk is geworden. Achterstallig onderhoud aan het gebouw en verminderde zorg aan de collectie hebben tot deze situatie geleid. Maar ook externe factoren zijn hieraan debet geweest, waaronder de wateroverlast in het Huis in 1993 en 1996.
Functie	Egaliseren
Doel	Een vernieuwd kasteelmuseum met een duidelijke culturele identiteit, een wervend museaal aanbod en aanpalende expertisefuncties, met een gezonde exploitatie mede door passende commerciële activiteiten: dat moet het eindresultaat zijn van een periode van sluiting en restauratie van Kasteel Amerongen.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Economische zaken, Cultuur en Vrije Tijd
Voeding	Tot nu toe is eenmalig € 3 mln. ter beschikking gesteld voor niet-subsidiabele kosten (lees in dit geval: de interieur restauraties). De voeding van de reserve is onderdeel van het coalitieakkoord '03-'07 (Werk in uitvoering). In het coalitieakkoord ging het om het leveren van een financiële bijdrage van 10% met een maximum van € 3.000.000 aan de restauratie van kasteel Amerongen. In het besluit (PS2004ZCW09) van PS van 4 oktober 2004 is de max. € 3 mln. ter beschikking gesteld (zie onder bijzonderheden).
Plafond/streefbedrag	Geen plafond
Minimumbedrag	€ 0.
Bestedingsplan	Onttrekkingen lopen in relatie tot de voortgang van de restauratie.
Voorwaarden besteding	Tussentijdse rapportages betreffende de voortgang worden periodiek ontvangen en beoordeeld. Een volgende subsidie (wordt voorafgegaan door een onttrekking uit de reserve) wordt naar aanleiding van de voortgang gegeven.
Looptijd	Er is geen einddatum genoemd.
Risico's	Ten aanzien van de reserve zijn geen risico's.
Bijzonderheden	Het plan voor een eenmalige restauratiebijdrage van € 3 mln. voor de niet-subsidiabele kosten van restauratie aan Kasteel Amerongen vast te stellen zoals weergegeven in de bijlage bij dit besluit. Onder voorwaarde dat de subsidie alleen wordt verleend als voor de essentiële onderdelen van het totaalplan voldoende dekking is gevonden, waaronder rijkssubsidie, en dat de conservering, restauratie en herinrichting van de museale delen is gegarandeerd.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0443012 Reserve aankoop Fort aan de Buursteeg
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	Vaststelling Jaarrekening 2006 PS 2 juli 2007
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Provinciale staten hebben op 3 juli 2006 de gebiedsvisie Grebbelinie (PS2006ZCW10) vastgesteld en kennis genomen van het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Een belangrijk onderdeel van de visie in het uitvoeringsprogramma is de verwerving van het noordelijk deel van het Fort aan de Buursteeg in Renswoude, ten behoeve van de ontwikkeling van het fort tot bezoekerscentrum van de Grebbelinie.
Functie	Egaliseren
Doel	Bedoeld voor de aankoop van de camping op het Fort aan de Buursteeg
Ambtelijk beheerder	Afdelingmanager van de afdeling ILG
Voeding	De nog te ontvangen bijdrage van Renswoude worden later in deze bestemmingsreserve gestort. De provinciale middelen van 2,1 mln zijn reeds in deze reserve gestort.
Plafond/streefbedrag	Geen plafond / streefbedrag vastgesteld
Minimumbedrag	Deze reserve mag niet negatief staan.
Bestedingsplan	Van de 2,1 mln reeds gestorte provinciale middelen, is in 2007 een bedrag van 1 mln onttrokken en betaald als voorschotbetaling voor de verwerving. De resterende 1,1 mln provinciale middelen zullen naar verwachting in 2009/2010 betaald worden.
Voorwaarden besteding	Bij aankoop van de camping.
Looptijd	Er is geen vaste einddatum bekend. Einddatum is afhankelijk van moment van verwerving, verwachting is 2009/2010.
Risico's	Het grootste risico schuilt in de afdracht door de gemeente Renswoude van 0,9 mln. Bestuurlijk is aangegeven dat een bedrag van 0,5 mln haalbaar is en het resterende bedrag van van 0,4 mln in beraad is. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met het risico dat het project Fort aan de Buursteeg niet in uitvoering komt, waardoor het aangekochte perceel weer in de verkoop komt. Verwacht wordt dat rekening moet worden gehouden met een verlies van 0,3 mln. Totaal risico is daar mee 0,7 mln. Hiervoor is een reservering opgenomen binnen het provinciale risicofonds grondaankopen (de 5 mln in de reserve Stimuleringsfonds).
Bijzonderheden	De aankoop van Fort aan Buursteeg is een onderdeel van het project "De Grebbelinie boven water!

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0xxxxxx Reserve weerstandsvermogen
Soort	Algemene reserve
Instellingsdatum	PS2009BEM56, d.d. 8 juni 2009
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Door de instelling van een aparte reserve weerstandsvermogen is zowel de vrije ruimte in de algemene reserve als de beklemming beter inzichtelijk.
Functie	Sparen.
Doel	Het aanhouden van een bedrag aan weerstandsvermogen dat als financiële buffer dient voor het opvangen van risico's. Niet alle risico's zullen zich (gelijktijdig) voordoen. De hoogte van het weerstandsvermogen wordt bepaald a.d.h.v. een inventarisatie van alle risico's met een inschatting van de kans van voorkomen. Alle risico's groter dan € 250.000 worden opgenomen in het risicoprofiel. Met behulp van een statistische analyse (Monte Carlo) wordt een berekening gemaakt met een zekerheid van 90% (landelijke norm) welk bedrag aan weerstandsvermogen voldoende wordt geacht om de zich voordoende risico's op te vangen.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager financiën
Voeding	Vanuit de saldireserve.
Plafond/streefbedrag	€ 30 mln. (VJN), periodiek te herzien.
Minimumbedrag	€ 0.
Bestedingsplan	N.v.t., indien er zich risico's voordoen zullen zij hieruit worden gedekt. Hierna zal een nieuwe berekening gemaakt moeten worden.
Voorwaarden besteding	Het zich voordoen van de ingeschatte risico's.
Looptijd	N.v.t.
Risico's	Het risico bestaat dat niet alle bestaande risico's zijn onderkend waardoor de berekende reserve onvoldoende is. Daarnaast zou een samenloop van omstandigheden zich kunnen voordoen waarbij zich meer risico's voordoen dan o.b.v. kansberekening "normaal" zou zijn. In beide gevallen zal de vrije ruimte in de saldi-reserves moeten worden aangesproken.
Bijzonderheden	In de voorliggende nota wordt voorgesteld een marge aan te houden van € 5 mln. voor neerwaartse bijstellingen, opdat de hoogte niet telkens behoeft te worden aangepast.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0440009 Reserve beheer startersleningen
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS 19 januari 2009, PS2009WMC01
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Een starterslening staat gemiddelde 5,4 jaar renteloos uit. Daarna wordt of de lening terugbetaald of gaat men rente betalen. Besteding van de middelen vindt dus tot minstens in 2014 plaats.
Functie	Egaliseren
Doel	Deze reserve dient ter dekking van de kosten, rentederving en eventuele risico's die horen bij het Startersfonds welke loopt via SVn.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager MOW.
Voeding	Vanuit het uitvoeringsprogramma 2007-2011 is er voor de jaren 2009 t/m 2011 elk jaar €400.000 beschikbaar. Deze bedragen worden in de reserve gestort. Eventuele (rente)vergoedingen die worden ontvangen via SVn worden ook toegevoegd aan deze reserve.
Plafond/streefbedrag	N.v.t.
Minimumbedrag	€ 0
Bestedingsplan	De middelen worden uitgegeven aan rentederving over het leningsbedrag uit de algemene middelen (max. € 5 miljoen) en aan beheerskosten die de SVn maakt. De kosten beginnen in 2009 omdat het startersfonds per 1-2-2009 is ingesteld. Het bedrag per jaar is afhankelijk van de hoogte van het bedrag dat jaarlijks als lening uitstaat bij starters
Voorwaarden besteding	Via de (programma) begroting kunnen middelen op basis van inschattingen worden onttrokken aan de bestemmingsreserve.
Looptijd	Minstens t/m 2014 (uitgaande van een gemiddelde renteloze uitzetting van 5,4 jaar).
Risico's	Over de verleende startersleningen loopt de provincie een beperkt risico. Er bestaat ten eerste een renterisico, aangezien bij aflossing gerekend wordt met een marktconforme rente die kan fluctueren. Daarnaast bestaat een terugbetalingsrisico; in theorie is het mogelijk dat een starter 30 jaar lang een renteloze starterlening geniet omdat bij hertoetsing van zijn inkomen steeds blijkt dat dit nog steeds ontoereikend is. De ervaring van SVn is echter dat na 3 jaar slechts 6% van de starters niet in staat is rente te betalen. Na 6 jaar zal ook deze groep in staat zijn om in ieder geval een aangepast rentebedrag te betalen. het risico dat wij als provincie lopen is dus in beide gevallen zeer klein en kan weloverwogen genomen worden. Een terugbetalingsrisico door financiële problemen is niet aan de orde aangezien de lening verstrekt wordt onder Nationale Hypotheek Garantie (NHG).
Bijzonderheden	Het betreft hier dus alleen de kosten die horen bij het Startersfonds. De leningen zelf worden niet uit deze reserve gefinancierd, ook eventuele aflossingen van leningen worden niet in deze reserve gestort.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0xxxxxx Reserve dekking financiële risico's grondaankopen
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	PS 26 oktober 2009, bij vaststelling herziene nota reserves en voorzieningen
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	Dekking risico's als gevolg van actief grondbeleid. Een aparte reserve bevordert de transparantie.
Functie	Egalisatie
Doel	De provincie voert een actief grondbeleid. Hierdoor loopt de provincie financiële risico's. De middelen in deze reserve dienen als financiële dekking van deze risico's. Een bedrag van 5 mln is bestemd voor risico's van grondaankopen in het kader van het revolverend fonds (PS2009RGW01).
Ambtelijk beheerder	Afhankelijk van de projecten/activiteiten, algemeen beheer door de afdeling financiën.
Voeding	Deze nieuw in te stellen reserve wordt gevoed uit de € 5 mln. uit het stimuleringsfonds en een overheveling uit het weerstandsvermogen van € 2,6 mln.
Plafond/streefbedrag	Er is geen maximum
Minimumbedrag	€ 0.
Bestedingsplan	Er worden alleen middelen onttrokken als de risico's als gevolg van actief grondbeleid zich daadwerkelijk voordoen.
Voorwaarden besteding	Het moet gaan om risico's van actief grondbeleid.
Looptijd	Zolang de provincie zich bezig houdt met actief grondbeleid.
Risico's	Bij voorgenomen grondaankopen zal telkens een nieuwe risicoinschatting gemaakt moeten worden. Indien dit niet gebeurt bestaat de kans dat de reserve onvoldoende zal blijken te zijn en zal de reserve weerstandsvermogen aangesproken moeten worden.
Bijzonderheden	Bij voorgenomen grondaankopen zal telkens een nieuwe risicoinschatting gemaakt moeten worden.

Naam en nummer	B0xxxxxx Reserve cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS)
Soort	Bestemmingsreserve
Instellingsdatum	Ingesteld bij besluit van 15 mei 2006, nr. PS2006ZCW, kenmerken vastgesteld bij jaarrekeningsvaststelling 2006 (PS2007BEM26), opgeheven bij Stofkam I PS2008BEM19, voorstel opheffing ongedaan te maken bij nota reserves en voorzieningen 2009 (2009INT247480, PS 26-10-09)
Besluitvorming	PS
Nut en noodzaak	De doorlooptijd van projecten mede afhankelijk is van externe factoren. We hebben het derhalve niet (altijd) in eigen hand of een gewenste investering ook werkelijk in een gepland jaar wordt gerealiseerd. Daartoe is een flexibele inzet van middelen gewenst. Dit staat op gespannen voet met de reguliere begrotingsystematiek en derhalve dient de bestemmingsreserve CHS er te zijn, c.q. behouden te blijven.
Functie	Egaliseren
Doel	T.b.v. het gericht investeren in gebiedsprojecten en in verkenningen in het kader van het uitvoeringsprogramma CHS
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager ECV
Voeding	Afhankelijk van de besteding van de jaarlijkse beschikbare budgetten voor het uitvoeringsprogramma CHS worden de niet bestede middelen in het begrotingsjaar toegevoegd aan deze reserve
Plafond/streefbedrag	Geen maximum vastgesteld.
Minimumbedrag	€ 0.
Bestedingsplan	Projecten uit uitvoeringsprogramma CHS.
Voorwaarden besteding	De op basis van aangane verplichtingen uitgekeerde bedragen i.h.k.v. het uitvoeringsprogramma CHS.
Looptijd	Wanneer wordt de reserve/voorziening opgeheven?
Risico's	Welke risico's zijn er te onderkennen?
Bijzonderheden	Bijzonderheden

VOORZIENINGEN

Voorziening pensioenen gedeputeerden
Voorziening groot onderhoud Provinciehuis/Paushuize
Voorziening omzetbelasting
Voorziening claim ontsluiting Vathorst
Voorziening hogere kosten Ecoduct N237
Voorziening reallocatie woonschepen
Voorziening onderhoud vaarwegen
Voorziening nazorg stortplaatsen
Voorziening nazorg stortplaats Maarsbergen
Voorziening frictiekosten Huis ter Heide
Voorziening beheer en onderhoud wegen
Voorziening gladheidbestrijding

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0602005 Voorziening Pensioenen GS
Soort	Voorziening
Instellingsdatum	Jaarrekening 2003 - PS2004BEM14
Besluitvorming	GS qua uitgaven, PS qua dotaties.
Nut en noodzaak	Ten behoeve van dekking van pensioenverplichtingen jegens (voormalige) gedeputeerden.
Functie	Egaliseren
Doel	De voorziening is ingesteld ter egalisatie van de kosten voor de verplichtingen tot het betalen van pensioengelden aan huidige en voormalige GS-leden bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Vanaf 2004 wordt aan de voorziening gedoteerd vanuit de inhoudingen op de salarissen van de gedeputeerden.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager financiën/ Personeel en organisatie.
Voeding	Middels de storting van de pensioenbijdragen van huidige gedeputeerden en oprenting en d.m.v. inbreng van overdrachten (zie bijzonderheden).
Plafond/streefbedrag	O.b.v. actuariële pensioenberekeningen, gewaardeerd op contante waarde.
Minimumbedrag	€ 0.
Bestedingsplan	Uitbetaling pensioenen (voormalige) gedeputeerden.
Voorwaarden besteding	Bereiken van pensioengerechtigde leeftijd van de desbetreffende perioden, of overdracht van opgebouwde pensioenrechten.
Looptijd	N.v.t.
Risico's	Dat de aannames bij de actuariële berekeningen niet juist zijn, waardoor de voorziening te laag kan zijn.
Bijzonderheden	Indien elders opgebouwde pensioenrechten worden ingebracht, wordt de ontvangen afkoopsom aan de voorziening toegevoegd.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0607001 Voorziening groot onderhoud Provinciehuis/Paushuize
Soort	Voorziening
Instellingsdatum	FP-1/1990
Besluitvorming	GS qua uitgaven, PS qua dotaties.
Nut en noodzaak	T.b.v. het egaliseren van kosten voor onderhoud (BBV art 44 lid 1 sub c).
Functie	Egaliseren
Doel	Het egaliseren van kosten voor onderhoud van het Provinciehuis en Paushuize
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager FSE
Voeding	O.b.v. het onderhoudsschema
Plafond/streefbedrag	Het onderhoudsplan bepaalt het plafond, vast te stellen o.b.v. een meerjarig onderhouds- en vervangingsschema. Voorstel tenminste eens per 4 jaar vast te stellen door PS en jaarlijks financieel up to date maken.
Minimumbedrag	O.b.v. onderhoudsplan.
Bestedingsplan	Aan de in het onderhoudsplan benoemde zaken .
Voorwaarden besteding	Zoals in het onderhoudsplan beschreven, anders niet toegestaan (direct t.l.v. de exploitatie cf notitie Basis voor beheerplannen onderhoud kapitaalgoederen)
Looptijd	N.v.t. (afhankelijk van het eigendom van de gebouwen)
Risico's	Niet regelmatig bijstellen van het onderhoudsplan waardoor niet alle onderhoudskosten opgenomen worden en dus t.l.v. de exploitatie komen..
Bijzonderheden	Zie notitie basis voor beheerplannen onderhoud kapitaalgoederen

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0600004 Voorziening Omzetbelasting
Soort	Voorziening
Instellingsdatum	Jaarrekening 2008 - (PS2009PS05)
Besluitvorming	GS qua uitgaven, PS qua dotaties.
Nut en noodzaak	Gedurende 2005-2009 heeft er een onderzoek van de Belastingdienst plaatsgevonden. In eerste instantie voor de aangiften omzetbelasting 2001-2003. Gedurende het onderzoek werden suppleties ingediend. De suppleties waren er de oorzaak van dat het onderzoek werd uitgebreid t/m 2005, voor zowel de fiscale omzetbelasting als de compensabele BTW. Uit oogpunt van efficiency zijn uiteindelijk ook suppleties ingediend over 2006,2007 en 2008 en zijn de uitkomsten van de steekproef geextrapoleerd naar deze jaren.
Functie	Sparen
Doel	Ten behoeve van naheffingen van de belastingdienst n.a.v. controle 2003-2007
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager financiën
Voeding	Ten laste van de exploitatie.
Plafond/streefbedrag	Op basis van de (voorlopige) bevindingen van de belastingdienst was een schatting gemaakt als volgt: 30 fouten x € 10.000 x 6 jaar=€ 1,8 mln
Minimumbedrag	€ 0
Bestedingsplan	Aan de beschikkingen van de belastingdienst inzake het voornoemde onderzoek.
Voorwaarden besteding	Beschikkingen van de Belastingdienst
Looptijd	Nadat de beschikkingen zijn betaald. Dit gebeurt in najaar 2009. Hierna kan de voorziening worden opgeheven.
Risico's	Het risico bestond dat de voorziene bedragen onvoldoende zouden blijken te zijn. Inmiddels is bekend dat dit niet het geval was.
Bijzonderheden	M.i.v. 2009 heeft de provincie de administratie op orde en wordt er d.m.v. codering juist geboekt (OB voorbelasting, BTW, danwel geen van beide/vrijgesteld).

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0600005 Voorziening Garantstelling Vathorst
Soort	Voorziening
Instellingsdatum	Jaarrekening 2008 - (PS2009PS05)
Besluitvorming	GS qua uitgaven, PS qua dotaties.
Nut en noodzaak	De voorziening is ingesteld ten behoeve van te betalen claim aan de gemeente Amersfoort.
Functie	n.v.t.
Doel	Garantstelling jegens de gemeente Amersfoort bij een tekort op de ontsluiting van Vathorst (maximum € 4,5 miljoen)
Ambtelijk beheerder	Afdelingshoofd van Ruimte
Voeding	Eenmalig bedrag uit algemene middelen
Plafond/streefbedrag	€ 4.500.000
Minimumbedrag	€ 0
Bestedingsplan	Verwachting is 4e kwartaal 2009
Voorwaarden besteding	n.v.t.
Looptijd	Als de betaling is gedaan
Risico's	n.v.t.
Bijzonderheden	De verwachting is dat aan het eind van 2009 het bedrag aan Amersfoort zal zijn uitgekeerd.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0603015 Voorziening hogere kosten ecoduct N237
Soort	Voorziening
Instellingsdatum	PS2006BEM15, d.d. 4 juli 2006 bij de jaarrekening 2005 PS2005REG09, d.d. 12-12-2005 Voorlopige dekking garantstelling ecoduct N237
Besluitvorming	GS qua uitgaven, PS qua dotaties.
Nut en noodzaak	Als wegbeheerder is de Provincie Utrecht primair verantwoordelijk voor het realiseren van het ecoduct. Verevening binnen het cluster Soest I ligt niet voor de hand. Daarom heeft Provincie Utrecht zich garantgesteld voor de hogere grondverwervingskosten van € 5,3 miljoen.
Functie	Sparen
Doel	Noodzakelijk om de extra grondverwervingskosten van € 5,3 miljoen t.b.v. bouw ecoduct N237, ten oosten van de kern Soesterberg (Boele Staalecoduct). (zie PS 19-07-2005;PS2005REG04)
Ambtelijk beheerder	Projectleider Hart van de Heuvelrug uitvoeringsprojecten
Voeding	Eénmalige storting
Plafond/streefbedrag	De garantstelling bedraagt 5,3 miljoen, daarom dat dit nu ook het plafond is.
Minimumbedrag	De garantstelling bedraagt 5,3 miljoen, daarom dat dit nu ook het minium is.
Bestedingsplan	De gronden worden in 2009 - 2010 aangekocht.
Voorwaarden besteding	Zie doel.
Looptijd	Nadat de garantstelling is aangesproken.
Risico's	Niet benoemd
Bijzonderheden	Inmiddels is bekend dat de grondverwerving nog eens € 4 miljoen hoger zal uitvallen. Indien de toezegging van de CvdK en gedeputeerde Krol van € 4 miljoen hard is, zal deze voorziening met een extra voeding van € 4 mln.moeten worden opgehoogd.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0603005 Voorziening Reallocatie woonschepen
Soort	Voorziening
Instellingsdatum	PS 2 december 2002
Besluitvorming	GS qua uitgaven, PS qua dotaties.
Nut en noodzaak	De voorziening is ingesteld in het kader van het Restauratieplan Vecht om de hiervoor beschikbaar gestelde middelen in de periode 1999-2002 in de toekomst in te zetten voor de aanpak van woonschepenknelpunten op de rivier de Vecht.
Functie	Egaliseren
Doel	De voorziening is ingesteld ten behoeve van dekking voor de aanpak van woonschepenknelpunten op de Vecht.
Ambtelijk beheerder	Afdelingshoofd van Vergunningverlening
Voeding	De voorziening wordt gevoed uit de onderbesteding van de begrotingen
Plafond/streefbedrag	n.v.t.
Minimumbedrag	€ 0
Bestedingsplan	Indien een tekort in de exploitatie van de reallocatie woonschepen is ontstaan
Voorwaarden besteding	De op basis van taxaties, opdrachten en met bewoners overeengekomen en vastgestelde kosten voor herinrichting, aankoop, opheffing met nadeelcompensatie, verplaatsing en aanleg van compenserende ligplaatsen.
Looptijd	Als het project Reallocatie woonschepen is uitgevoerd. Tot en met 2012 (notitie woonschepen beleid 2002-2012)
Risico's	Onzekerheid over bijdragen van derden bij het oplossen van knelpuntligplaatsen van woonschepen. Deze bijdragen komen voort uit de verkoop van ligplaatsen en woonschepen.
Bijzonderheden	zie ook reserve uitvoeringsprogramma woonschepenbeleid. Jaarlijks wordt aan PS een voortgangsrapportage gepresenteerd.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0604010 Voorziening onderhoud vaarwegen
Soort	Voorziening
Instellingsdatum	10 mei 2004, 2004WEM25
Besluitvorming	GS qua uitgaven, PS qua dotaties.
Nut en noodzaak	Deze voorziening dekt de uitgaven voor het meerjaarlijks (groot) onderhoud van de provinciale vaarwegen (BBV voorziening art 44 lid 1 sub c)
Functie	Egaliseren
Doel	De provinciale vaarwegen in standhouden overeenkomstig hun functie en de dekking daarvan op passende manier regelen.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Wegen
Voeding	Initiële voeding d.m.v. de beschikbare gelden van de voorziening 'Baggerwerk Eemmond' over te hevelen naar de voorziening 'Onderhoud Vaarwegen' en door aanwending van de 'Stelpost Kapitaallasten' (dit zijn de in de begroting geraamde kosten voor waterin vesteringen indien zou worden afgeschreven op het IPW). Vervolgens o.b.v. een jaarlijkse storting ob.v. het onderhoudsplan vaarwegen.
Plafond/streefbedrag	O.b.v. een onderhoudsplan dat tenminste eenmaal per 4 jaar wordt vastgesteld door PS en jaarlijks financieel wordt ge-update.
Minimumbedrag	Voldoende om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen (€ 0 uiteindelijk).
Bestedingsplan	Zie 10 jaren plan 2006-2015.
Voorwaarden besteding	Alleen besteden waarin wordt voorzien.
Looptijd	Doorlopend.
Risico's	Niet regelmatig bijstellen van het beheerplan.
Bijzonderheden	Zie notitie basis voor beheerplannen onderhoud kapitaalgoederen

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0604009 Voorziening nazorg stortplaatsen
Soort	Voorziening
Instellingsdatum	PS 11-1-2000, 1999WEM003628i
Besluitvorming	GS qua uitgaven, PS qua dotaties.
Nut en noodzaak	De provincie is op grond van de Wet bodembescherming bevoegd gezag voor monitoring en sanering van voormalige stortplaatsen, m.u.v. de stortplaatsen in de gemeenten Utrecht en Amersfoort. Op grond van de ontwerp-tekst Leemtewet zijn begin jaren 90 voor de toen operationele, door particulieren geëxploiteerde stortplaatsen nazorgfondsen gevormd. Het betreft De Omega (Wilnis), Tammer (Soesterberg) en Weber (Nieuwegein). Het nazorgfonds van Smink (Amersfoort) is opgenomen in het nieuwe Leemtewetfonds. Voor deze stortplaatsen heeft de provincie met de exploitanten nazorgovereenkomsten afgesloten. Deze overeenkomsten hebben een looptijd van 30 jaar. In die overeenkomsten is vastgelegd welke nazorgactiviteiten moeten worden uitgevoerd ten laste van de nazorgfondsen. De provincie beheert die fondsen.
Functie	Sparen
Doel	De nazorg van bovengenoemde stortplaatsen.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager BEW (voorheen WEM).
Voeding	Vanuit de bestaande reserve Toezicht plus jaarlijkse toevoeging van de kapitaalmarktrente om de voorziening op het juiste niveau te brengen.
Plafond/streefbedrag	In de voorziening dient voldoende geld aanwezig te zijn om de nazorg te bekostigen.
Minimumbedrag	In de voorziening dient voldoende geld aanwezig te zijn om de nazorg te bekostigen.
Bestedingsplan	Zoals in de overeenkomsten is vastgelegd.
Voorwaarden besteding	Ten behoeve van de nazorg van de stortplaats maarsbergen
Looptijd	Als de nazorg zoals overeengekomen is afgerond of op verzoek van de eigenaar/eigenaren.
Risico's	Het risico bestaat dat de uitgaven aan de nazorg hoger uitvallen dan de in de voorziening beschikbare bedragen.
Bijzonderheden	De voorziening wordt jaarlijks opgerent om de voorziening op het gewenste peil te brengen. Als er sprake is van bebouwing van een gesloten stortplaats, dan zijn de kosten die verband houden met een (gedeeltelijke) sanering voor rekening van de projectontwikkelaar.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0600003 Voorziening nazorg stortplaats Maarsbergen
Soort	Voorziening
Instellingsdatum	Jaarrekening 2008 - geen specifiek besluit (formeel bekrachtigd bij vaststelling van de jaarrekening, PS2009PS05).
Besluitvorming	GS qua uitgaven, PS qua dotaties.
Nut en noodzaak	De provincie is op grond van de Wet bodembescherming bevoegd gezag voor monitoring en sanering van voormalige stortplaatsen, m.u.v. de stortplaatsen in de gemeenten Utrecht en Amersfoort. Op grond van de ontwerp-tekst Leemtewet zijn begin jaren 90 voor de toen operationele, door particulieren geëxploiteerde stortplaatsen nazorgfondsen gevormd. Onder deze categorie valt ook de voormalige 'overheids'stortplaats Maarsbergen. Voor deze stortplaatsen heeft de provincie met de exploitanten nazorgovereenkomsten afgesloten. Deze overeenkomsten hebben een looptijd van 30 jaar. In die overeenkomsten is vastgelegd welke nazorgactiviteiten moeten worden uitgevoerd ten laste van de nazorgfondsen. De provincie beheert die fondsen. De provincie heeft de nazorg van de voormalige stortplaats Maarsbergen overgenomen. Reden hiervoor is dat het in stand houden van de gemeenschappelijke regeling een zware claim legt op de beschikbare nazorggelden. Het Openbaar Lichaam Vuilstortplaats Maarsbergen (OLVM) heeft hiervoor een bijdrage gestort op onze rekening. Dit bedrag is in de voorziening Nazorg stortplaats Maarsbergen gestort.
Functie	Sparen
Doel	De nazorg van de stortplaats Maarsbergen
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager BEW
Voeding	In 2008 is eenmalig een bedrag ontvangen van het OLVM t.b.v. de nazorg van de stortplaats Maarsbergen.
Plafond/streefbedrag	In de voorziening dient voldoende geld aanwezig te zijn om de nazorg te bekostigen.
Minimumbedrag	In de voorziening dient voldoende geld aanwezig te zijn om de nazorg te bekostigen.
Bestedingsplan	Zoals in de overeenkomsten is vastgelegd.
Voorwaarden besteding	Ten behoeve van de nazorg van de stortplaats maarsbergen
Looptijd	Als de nazorg zoals overeengekomen is afgerond.
Risico's	Het risico bestaat dat de uitgaven aan de nazorg hoger uitvallen dan de in de voorziening beschikbare bedragen.
Bijzonderheden	De voorziening wordt jaarlijks opgerent om de voorziening op het gewenste peil te brengen. Als er sprake is van bebouwing van een gesloten stortplaats, dan zijn de kosten die verband houden met een (gedeeltelijke) sanering voor rekening van de projectontwikkelaar.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0605014 Voorziening frictiekosten Huis ter Heide
Soort	Voorziening
Instellingsdatum	PS2006IME02 d.d. 14 maart 2006
Besluitvorming	GS qua uitgaven, PS qua dotaties.
Nut en noodzaak	In 2006 is voormalig steunpunt Huis ter Heide aangekocht en ingebruik genomen als steunpunt wegenbeheer. Hierbij werden de steunpunten Soest en Woudenberg samengevoegd en werd een personele lastenvermindering (inkrimping) gerealiseerd hetgeen wel frictiekosten ten gevolg zou hebben voor de periode 2007-2009. Hiervoor werd de voorziening ingesteld.
Functie	Egaliseren
Doel	Ter egalisatie van de frictiekosten uit de samenvoeging.
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Wegen
Voeding	Eenmalig € 500.000 (incidenteel)
Plafond/streefbedrag	Geen (vanwege de eenmaligheid per saldo dus € 500.000).
Minimumbedrag	€ 0.
Bestedingsplan	Restant wordt in 2009 volgens planning volledig besteed en zo niet valt het vrij in het resultaat.
Voorwaarden besteding	Frictiekosten a.g.v. aankoop Huis ter Heide en samenvoeging van 2 steunpunten.
Looptijd	2007-2009
Risico's	N.v.t.
Bijzonderheden	Restant wordt in 2009 volgens planning volledig besteed en zo niet valt het vrij in het resultaat.

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0605005 Voorziening beheer en onderhoud wegen
Soort	Voorziening
Instellingsdatum	PS B&M-17/2001
Besluitvorming	GS qua uitgaven, PS qua dotaties.
Nut en noodzaak	Ter egalisatie/dekking van de kosten van het beheer en onderhoud van de provinciale wegen, niet zijnde investeringen (bestemmingsreserve grote wegenwerken)
Functie	Egaliseren
Doel	Ter egalisatie/dekking van de kosten van het beheer en onderhoud van de provinciale wegen, niet zijnde investeringen (bestemmingsreserve grote wegenwerken)
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Wegen
Voeding	Eerste voeding het in de begroting 2001 opgenomen bedrag voor beheer en onderhoud. Vervolgens: vanuit een jaarlijks aan GS te overleggen meerjarenplanning (ter onderbouwing en verantwoording)
Plafond/streefbedrag	Cf meerjarenplanning.
Minimumbedrag	Cf meerjarenplanning.
Bestedingsplan	Zoals beschreven in de meerjarenplanning.
Voorwaarden besteding	Zoals beschreven in de meerjarenplanning.
Looptijd	N.v.t.
Risico's	Niet regelmatig bijstellen van het beheerplan.
Bijzonderheden	Zie notitie basis voor beheerplannen onderhoud kapitaalgoederen

Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0605001 Voorziening gladheidsbestrijding overige goederen/diensten
Soort	Voorziening
Instellungsdatum	Fin-11/1985 instelling in 2008 weer werd samengevoegd (PS2009PS05)
Besluitvorming	GS qua uitgaven, PS qua dotaties.
Nut en noodzaak	Egaliseren van kosten inzake gladheidsbestrijding. Bij instelling alleen voor de uitgaven voor de uitvoering van gladheidsbestrijding als aankoop zout, kosten expediteurs en onderhoud materieel. Aangezien het onderscheid met materieel zeer lastig is en het doel vrijwel gelijk, is besloten bij de jaarrekening 2008 om de voorziening samen te voegen met Voorziening gladheidsbestrijding materieel.
Functie	Egaliseren
Doel	Egaliseren van kosten
Ambtelijk beheerder	Afdelingsmanager Wegen
Voeding	Jaarlijkse storting. Deze wordt aangepast a.d.h.v. de te verwachten prijsontwikkelingen en n.a.v. de toe- of afname van het provinciaal wegenbestand.
Plafond/streefbedrag	Voldoende om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Bij instelling bedroeg het plafond Nfl. 1.795.200,- (€ 814.626). Dit plafondbedrag wordt voorzover bekend niet langer gehanteerd, echter ook niet overschreden (na samenvoeging met materieel bedraagt het saldo per 31.12.08 € 270.000).
Minimumbedrag	Voldoende om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen
Bestedingsplan	N.v.t., is afhankelijk van de weersomstandigheden, methode en intensiteit van de gladheidsbestrijding.
Voorwaarden besteding	Alleen besteden waarin wordt voorzien.
Looptijd	Doorlopend.
Risico's	Bij extreme omstandigheden zou de voorziening onvoldoende kunnen blijken, waarna aanvulling t.l.v. de exploitatie noodzakelijk zal zijn.
Bijzonderheden	Samengevoegd met B0605002 Voorziening gladheidsbestrijding materieel bij de jaarrekening 2008 uit efficiency overwegingen.
Criteria	Toelichting
Naam en nummer	B0605002 Voorziening gladheidsbestrijding materieel
Soort	
Instellungsdatum	Opgeheven! PS2009PS05

Basis voor beheerplannen onderhoud kapitaalgoederen

W.J. Schouten
Team Advisering/Afdeling Financiën
Provincie Utrecht
Juli 2009

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Stellige uitspraken en aanbevelingen commissie BBV	5
3	Beheer van kapitaalgoederen	6
3.1	Soorten onderhoud	6
3.2	Omvang kosten onderhoud	6
4	Beheerplan als beleidsnota	7
5	Stellige uitspraken en aanbevelingen voor beheerplannen provincie Utrecht	8
5.1	Stellige uitspraken	8
5.1.1	Dagelijks en klein onderhoud ten laste van de exploitatie ..	8
5.1.2	Grootonderhoud ten laste van voorziening of exploitatie ...	8
5.1.3	Planmatig rekening houden met renovaties	8
5.1.4	Wat kan uit de voorziening?	8
5.2	Aanbevelingen	8
5.2.1	Eénmaal per 4 jaar een beleidsnota	8
5.2.2	Wat en hoe rapporteren?	8
6	Bijlagen	9
6.1	Begrippenlijst	9
6.2	Bronnen:	10
6.3	Relevante wet- en regelgeving	11
6.3.1	Relevante wet- en regelgeving	11
6.3.2	Stellige uitspraken en aanbevelingen commissie BBV	16

1 Inleiding

Voor het opstellen van nieuwe beheerplannen is bij de afdeling Wegen de behoefte gerezen naar duidelijkheid over de inzet van voorzieningen voor onderhoud en de eisen die aan beheerplannen worden gesteld. Binnen de provincie Utrecht is dit van toepassing op het wegbeheer, de vaarwegen en huisvesting.

Daarvoor zijn in hoofdstuk 2 de stellige uitspraken en aanbevelingen van de wetgever over voorzieningen (groot) onderhoud kapitaalgoederen op een rijtje gezet volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

In hoofdstuk 3 wordt nader ingezoomd op het beheer van kapitaalgoederen en hoe dit te vertalen binnen de financiële regelgeving.

In hoofdstuk 4 wordt een nadere toelichting gegeven op het beheerplan als beleidsnota. Dit in het licht van het BBV aan de hand van de Notitie verkrijging/vervaardiging en onderhoud van kapitaalgoederen (mei 2007) door de commissie BBV en de manier waarop het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte (CROW) daarover spreekt.

In hoofdstuk 5 wordt de regelgeving voor beheer en onderhoud vertaald naar stellige uitspraken en aanbevelingen voor de Provincie Utrecht.

Tenslotte zijn in hoofdstuk 6 een begrippenlijst, de bronnen en de relevante regelgeving als bijlagen opgenomen.

2 **Stellige uitspraken en aanbevelingen commissie BBV**

De commissie BBV heeft een aantal richtlijnen uitgegeven die met ingang van het jaar 2008 integraal van toepassing zijn op het onderhoud van kapitaal-goederen. Het volledige overzicht is opgenomen in een bijlage. Hieronder staan er een aantal opgesomd die betrekking hebben op beheerplannen en daarvoor als basis dienen.

De richtlijnen van de commissie worden onderscheiden naar

1. stellige uitspraken (vet gedrukt);
2. aanbevelingen.

Met stellige uitspraken geeft de commissie een interpretatie van de regelgeving die leidend is. Dit betekent dat indien een provincie een afwijkende interpretatie kiest, zij dit expliciet kenbaar moet maken bij de begroting en/of jaarrekening.

I. Stellige uitspraken

De kosten van (klein en groot) onderhoud zijn niet levensduurverlengend en mogen dus niet worden geactiveerd.

- Kosten van klein onderhoud dienen in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie te worden gebracht.
- Kosten van groot onderhoud kunnen op twee wijzen worden verwerkt in de administratie:
  1. Kosten in het jaar van uitvoering direct ten laste van de exploitatie brengen, met eventuele vrijval via resultaatbestemming van een daartoe gevormde reserve.
  2. Kosten in het jaar van uitvoering ten laste van een vooraf gevormde voorziening brengen (artikel 44, lid 1c, van het BBV).
- Kosten van het wegwerken van achterstallig onderhoud dienen ineens ten laste van de exploitatie te worden gebracht.

Voorzieningen die worden gevormd om de (groot) onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren kunnen alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd.

Indien er geen (recent) beheerplan aanwezig is, kunnen de kosten van groot onderhoud wel door vrijval via resultaatbestemming vanuit een (daartoe gevormde) reserve worden gedekt.

II. Aanbevelingen

De commissie doet de aanbeveling om tenminste éénmaal in de vier jaar een integrale beleidsnota over het beleidskader onderhoud kapitaalgoederen door de Staten te laten vaststellen en de hoofdlijnen daarvan jaarlijks op te nemen in de paragraaf als bedoeld in artikel 9, tweede lid, onder c BBV.

3 Beheer van kapitaalgoederen

3.1 Soorten onderhoud

Volgens CROW is onderhoud het uitvoeren van preventieve dan wel correctieve maatregelen om een object in goede staat te houden of te brengen (op een vooraf door PS vastgesteld kwaliteitsniveau). Onderhoud kan worden onderscheiden in groot onderhoud en klein onderhoud. Onder groot onderhoud wordt verstaan onderhoud van veelal ingrijpende aard dat op een groot deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere gebruiksperiode moet worden verricht. Klein onderhoud is het onderhoud dat in het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd. Onderhoudskosten worden gemaakt om het object gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden (naar behoren laten functioneren en een bepaalde representativiteit laten behouden). De kosten van klein en groot onderhoud zijn dus niet levensduurverlengend en mogen dus niet worden geactiveerd.

3.2 Omvang kosten onderhoud

Kosten van klein onderhoud mogen niet worden geactiveerd, maar dienen in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie te worden gebracht.

Het gaat hierbij om periodieke kosten die noodzakelijk zijn om het object in goede staat te houden tegen een van te voren vastgesteld kwaliteitsniveau. Hierbij moet worden gedacht aan maatregelen die noodzakelijk zijn om het object blijvend naar behoren te laten functioneren of haar representativiteit te laten behouden. Voorbeelden van regelmatig voorkomende onderhoudskosten betreffen onder meer het reinigen van rioolstelsels, het plegen van periodiek onderhoud aan hydraulische of elektrische installaties en het reinigen van ZOAB.

Kosten van groot onderhoud mogen niet worden geactiveerd en kunnen op twee wijzen worden verwerkt in de begroting/jaarrekening:

- 1. Kosten in het jaar van uitvoering direct ten laste van de exploitatie brengen.*
- 2. Kosten in het jaar van uitvoering ten laste van een vooraf gevormde voorziening brengen (artikel 44, lid 1c, van het BBV).*

Kosten van groot onderhoud ontstaan na een langere gebruiksperiode van een object en zijn veelal ingrijpend van aard en betreffen een groot of belangrijk deel van het object. Voorbeelden zijn het vernieuwen van de bitumenlaag van het dak van een gebouw of het periodiek vervangen van slijtlagen van een weg.

Kosten van groot onderhoud kunnen volgens optie 2 in het jaar van ontstaan ten laste van een vooraf gevormde voorziening worden gebracht (artikel 44, eerste lid, onder c, van het BBV). De voorziening wordt, voorafgaand aan de onderhoudsactiviteiten, ten laste van de staat van baten en lasten systematisch gedoteerd met zodanige bedragen dat deze over de gehele looptijd genomen voldoende zijn voor het bekostigen van de uitvoering van het onderhoud. De omvang van de periodieke dotatie dient op een (meerjarig) beheerplan te worden gebaseerd. Hiermee wordt bewerkstelligd dat de kosten over een langere periode worden uitgemiddeld. Kosten van groot onderhoud kunnen alleen dan ten laste van een gevormde voorziening worden gebracht, indien er een recent beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed aanwezig is.

4 Beheerplan als beleidsnota

Vanuit de zorg voor een structureel goed, veilig en efficiënt leef-, werk- en woonmilieu voor de burger geeft de provincie jaarlijks aanzienlijke bedragen uit aan het verkrijgen/vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen. Vanuit de dualisering is het vaststellen en uitvaardigen van beleid/het maken van keuzes als taak neergelegd bij PS. PS stellen de kaders (kwaliteit, kwantiteit en geld) en GS voeren uit. Daarvoor moet worden aangegeven om welke kapitaalgoederen het gaat, wat het ambitieniveau daarbij is en hoe het beheer, zowel operationeel als financieel, moet worden uitgevoerd. Het gewenste onderhoudsniveau (ambitieniveau) is daarbij een belangrijk onderwerp. PS kunnen daarbij kiezen uit verschillende kwaliteitsniveaus. Het is algemeen aanvaard (mede gelet op wettelijke aansprakelijkheid) daarbij tenminste een zodanig niveau te kiezen dat er geen achterstallig onderhoud optreedt.

Gelet op de problematiek ligt het in de rede om eens in de bijvoorbeeld vier jaar een integrale beleidsnota onderhoud kapitaalgoederen per beheerplan vast te stellen waarin de beleidskaders worden gesteld. Dit is helderder en past beter bij de continuïteit van beleid dan het elk jaar vaststellen van het beheer en onderhoud. Een dergelijke nota krijgt dan ook beleidsmatig veelal meer aandacht dan de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bij de begrotingsbehandeling. In de paragraaf kunnen dan, onder verwijzing naar de genoemde nota, de hoofdlijnen worden opgenomen en kan het beleid worden getoetst aan die nota.

Naast het onderhoud zal op planmatige wijze rekening moeten worden gehouden met toekomstige vervanging, anders kan vervanging leiden tot (schoksgewijze) hogere lasten met alle consequenties van dien. Het gaat hier dus niet om (groot)onderhoud. Onderhoud is niet levensduurverlengend, maar dient om het actief gedurende zijn levensduur in goede staat te houden. De lasten van het wegwerken van achterstallig onderhoud dienen ineens ten laste van de exploitatie te worden gebracht.

Voor hulp bij het vaststellen van het beleid voor het beheren van kapitaalgoederen (in de openbare ruimte) wordt de lezer verwezen naar publicatie 145 "Beheerkosten openbare ruimte" van CROW. CROW is het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte. Hierin werken Rijk, provincies, gemeenten, (semi-) overheidsopdrachtgevers, adviesbureaus, uitvoerende bouwbedrijven, toeleveranciers en openbaarvervoersorganisaties samen vanuit hun gemeenschappelijk belang bij beleidsvoorbereiding, planning, ontwerp, aanleg, beheer en onderhoud van weginfrastructuur, openbare ruimte en mobiliteitsvoorzieningen.

5 Stellige uitspraken en aanbevelingen voor beheerplannen provincie Utrecht

5.1 Stellige uitspraken

5.1.1 *Dagelijks en klein onderhoud ten laste van de exploitatie*

Volgens de regels van het BBV moeten deze kosten in de exploitatie genomen worden.

5.1.2 *Grootonderhoud ten laste van voorziening of exploitatie*

Voor grootonderhoud van wegen, vaarwegen en huisvesting kan de provincie voorzieningen hanteren om de kosten te egaliseren op basis van een beheerplan mits dat beheerplan periodiek geactualiseerd wordt.

5.1.3 *Planmatig rekening houden met renovaties*

Levensduur verlengde investeringen zoals rehabilitaties van wegen mogen niet meer uit de voorziening worden bekostigd. Dat geldt ook voor de kapitaallasten als daar sprake van is. Rehabilitaties van wegen zouden uit eenmalige middelen (reserves) moeten worden bekostigd en daarom in de planning van bijvoorbeeld het UMP moeten worden meegenomen.

5.1.4 *Wat kan uit de voorziening?*

Iets wat binnen de voorziening gepland is kan daaruit worden bekostigd. Het verbreden van wegen uit veiligheidsoverwegingen was niet gepland binnen de voorziening, het hoort ook niet binnen de voorziening en zal dus uit een ander budget moeten worden gefinancierd. De hieruit volgende extra kosten voor grootonderhoud dienen bij vaststelling van het volgende beheerplan te worden opgenomen. In de tussentijd kan dit als risico worden opgenomen voor een mogelijke tekort op het grootonderhoud in de toekomst.

5.2 Aanbevelingen

5.2.1 *Eénmaal per 4 jaar een beleidsnota*

Tenminste éénmaal in de vier jaar stellen we per onderdeel een integrale beleidsnota onderhoud kapitaalgoederen vast, een beheerplan met daarin de beleidskaders en het ambitieniveau. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen zullen, onder verwijzing naar de genoemde nota's, de hoofdlijnen worden opgenomen en kan het beleid worden getoetst aan die nota's.

5.2.2 *Wat en hoe rapporteren?*

Als duidelijk is wat uit de voorziening mag, wordt de rapportage aan PS ook eenvoudiger. Minimaal jaarlijks bij de jaarrekening, in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen, dient de planning met de werkelijkheid te worden geconfronteerd en toegelicht. Belangrijk is daarbij om niet alleen de financiële stand van zaken maar ook de gevolgen van het gevoerde beleid voor de onderhoudstoestand (kwaliteit) te verantwoorden. Tussentijds kan het management en zo nodig GS op de hoogte worden gesteld.

6 Bijlagen

6.1 Begrippenlijst

Achterstallig onderhoud

Onderhoud dat niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet wordt voldaan aan het gestelde kwaliteitsniveau. Achterstallig onderhoud ontstaat door lagere dan noodzakelijke lasten voor het desbetreffende kapitaalgoed in het verleden. Dit kan leiden tot kapitaalvernietiging.

Investering

Het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.

Investering met een economisch nut

Investeringen hebben economisch nut indien ze verhandelbaar zijn (er een markt voor is) en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen.

Investering in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreft investeringen in bijvoorbeeld wegen, water en groenvoorzieningen.

Onderhoud

Uitvoering van preventieve dan wel correctieve maatregelen om een object in goede staat (op een vooraf bepaald kwaliteitsniveau) te houden of te brengen.

Openbare ruimte

De publiekelijk toegankelijke ruimte die gevormd en begrensd wordt door de bebouwde ruimte.

Rehabilitatie van een weg

Maatregelen om de kwaliteit van de verharding weer op het gewenste niveau te brengen zonder de inrichting van de weg aan te passen, en waarbij de levensduur wordt verlengd.

Vervanging

Maatregel om de kwaliteit van een object weer op het gestelde kwaliteitsniveau te brengen, toegepast aan het einde van de (economische) gebruiksduur indien groot- en klein onderhoud niet meer toereikend is, waardoor een nieuw actief ontstaat.

6.2 *Bronnen:*

- Toelichting BBV
- CROW – Beheerkosten openbare ruimte (actualisering publicatie 145)
- Handreiking kapitaalgoederen

Websites:

www.commissiebbv.nl

www.crow.nl

www.crow.nl/infra/

6.3 *Relevante wet- en regelgeving*

6.3.1 *Relevante wet- en regelgeving*

Provinciewet

Artikel 216

1. Provinciale staten stellen bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. De verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
2. De verordening bevat in ieder geval:
  - A. regels voor waardering en afschrijving van activa;
  - B. grondslagen voor de berekening van door het provinciebestuur in rekening te brengen prijzen en tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 225;
  - C. regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie, alsmede inzake de administratieve organisatie van de financieringsfunctie, daaronder begrepen taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

Artikel 9

1. In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen.
2. De begroting bevat ten minste de volgende paragrafen, tenzij het desbetreffende aspect bij de provincie onderscheidenlijk gemeente niet aan de orde is:
  - a. lokale heffingen;
  - b. weerstandsvermogen;
  - c. onderhoud kapitaalgoederen;
  - d. financiering;
  - e. bedrijfsvoering;
  - f. verbonden partijen;
  - g. grondbeleid.

Artikel 12

1. De paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat ten minste de volgende kapitaalgoederen:
  - a. wegen;
  - b. riolering;

- c. water;
  - d. groen;
  - e. gebouwen.
2. Van de kapitaalgoederen, bedoeld in het eerste lid, wordt aangegeven:
- a. het beleidskader;
  - b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
  - c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Artikel 35

1. In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
- a. Investerings met een economisch nut;
  - b. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
2. Van de materiële vaste activa wordt aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Artikel 44

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
  - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
  - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Artikel 52

1. In de toelichting op de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
- a. gronden en terreinen;
  - b. woonruimten;
  - c. bedrijfsgebouwen;
  - d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
  - e. vervoermiddelen;
  - f. machines, apparaten en installaties;
  - g. overige materiële vaste activa.

2. In de toelichting op de balans wordt het verloop van de activa, als bedoeld in het eerste lid, gedurende het begrotingsjaar, in een sluitend overzicht weergegeven. Daaruit blijken, voor zover van toepassing:
  - a. de boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar;
  - b. de investeringen of desinvesteringen;
  - c. de afschrijvingen;
  - d. bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief;
  - e. afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen;
  - f. de boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 54

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan toegelicht.
2. Per reserve wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
  - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
  - b. de toevoegingen of onttrekkingen via de resultaatbestemming bij de programmarekening;
  - c. de toevoegingen of onttrekkingen uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar;
  - d. de verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd;
  - e. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 59

1. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.
2. Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
3. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd.
4. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd.

Artikel 62

1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid mogen bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief op de waardering daarvan in mindering worden gebracht.
3. In afwijking van het eerste lid mogen reserves in mindering worden gebracht op investeringen, als bedoeld in artikel 59, het vierde lid.

Artikel 63

1. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
2. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
4. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
5. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.
6. In afwijking van het eerste lid is waardering tegen actuele waarde toegestaan voor de activa van de Nazorgfondsen bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer.
7. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.
8. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van leningen en vorderingen verrekend.

Artikel 64

1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
4. In afwijking van het eerste en het derde lid kan er op de activa, bedoeld in artikel 59, vierde lid, extra worden afgeschreven.
5. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder a, maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.
6. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder b, ten hoogste vijf jaar.

Artikel 65

1. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

6.3.2 *Stellige uitspraken en aanbevelingen commissie BBV*

- I. Stellige uitspraken
  - A. **De boekwinst die wordt gerealiseerd bij het afstoten van een kapitaalgoed moet als incidentele bate in de jaarrekening worden verwerkt.**

De opbrengst mag niet direct met de boekwaarde van het eventuele vervangingsobject worden verrekend.
  - B. **De kosten van (klein en groot) onderhoud zijn niet levensduurverlengend en mogen dus niet worden geactiveerd.**
    - Kosten van klein onderhoud dienen in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie te worden gebracht.
    - Kosten van groot onderhoud kunnen op twee wijzen worden verwerkt in de administratie:
      1. Kosten in het jaar van uitvoering direct ten laste van de exploitatie brengen, met eventuele vrijval via resultaatbestemming van een daartoe gevormde reserve.
      2. Kosten in het jaar van uitvoering ten laste van een vooraf gevormde voorziening brengen (artikel 44, lid 1c, van het BBV).
    - Kosten van het wegwerken van achterstallig onderhoud dienen ineens ten laste van de exploitatie te worden gebracht.
  - C. **Voorzieningen die worden gevormd om de (groot) onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren kunnen alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd.**

Indien er geen (recent) beheerplan aanwezig is, kunnen de kosten van groot onderhoud wel door vrijval via resultaatbestemming vanuit een (daartoe gevormde) reserve worden gedekt.
- II. Aanbevelingen
  - A. De commissie doet de aanbeveling om tenminste éénmaal in de vier jaar een integrale beleidsnota over het beleidskader onderhoud kapitaalgoederen door de raad te laten vaststellen en de hoofdlijnen daarvan jaarlijks op te nemen in de paragraaf als bedoeld in artikel 9, tweede lid, onder c BBV.
  - B. De commissie doet de aanbeveling om in de financiële verordening (of een nadere uitwerking daarvan) op grond van artikel 216 van de Provinciewet op te nemen dat voor het activeren van investeringen aan tenminste één van de, of aan beide, criteria moet worden voldaan:
    - een minimumbedrag;
    - een minimale gebruiksduur.
  - C. Indien voor de dekking van de kapitaallasten van een investering met een economisch nut een reserve is opgebouwd, doet de commissie de aanbeveling om die bestemmingsreserve conform de

(afschrijving)parameters van het bijbehorende actief via resultaatbestemming periodiek vrij te laten vallen ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten.

- D. De commissie doet de aanbeveling om in de financiële verordening (of een nadere uitwerking daarvan) op grond van artikel 216 van de Provinciewet op te nemen wanneer met het afschrijven van een nieuw kapitaalgoed wordt begonnen. Mogelijke keuzes hierbij:
- óf in het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt en vanaf het moment dat het door de gemeente in gebruik kan worden genomen,
  - óf medio het begrotingsjaar waarin het gereed komt/verworven wordt,
  - óf in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het gereed komt/verworven wordt.
- E. Als de gemeente ervoor kiest om de componentenbenadering toe te passen, doet de commissie de aanbeveling om de componentenbenadering alleen toe te passen bij investeringen met een economisch nut.
- F. De commissie doet de aanbeveling om in de financiële verordening op grond van artikel 216 van de Provinciewet (of een nadere uitwerking daarvan) de uitgangspunten over de handelswijze betreffende de restwaarde aan te geven.